

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM KALİTESİ DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Hayriye Merve ERİŞ

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2012

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM KALİTESİ DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Hayriye Merve ERİŞ

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

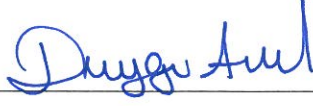
Ankara, 2012

KABUL VE ONAY

Hayriye Merve Eriş tarafından hazırlanan "Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, 25.06.2012 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Hülya KELECİOĞLU (Başkan)

Doç. Dr. Duygu ANIL (Danışman)

Doç. Dr. Ömay ÇOKLUK

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Armağan TARIM

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun ...1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

25.06.2012

Hayriye Merve ERİŞ

Sevgili Anneme ve Babama...

TEŞEKKÜR

Tez yazım sürecimin her aşamasında sadece bilgisiyle değil dostluğuyla da yanımda olan, çalışmalarımda bana doğru yolu gösteren, danışmanım Doç. Dr. Duygu ANIL'a gösterdiği anlayış ve öğrettiği her şey için, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'nda görev yapan tüm hocalarıma da bana kazandırdıkları her şey için çok teşekkür ediyorum.

Tezimle kimi zaman benden bile daha fazla ilgilenen, her zaman arkamda olup başarabileceğime inanan babam Sabri ERİŞ'e, bu zorlu yola çıkmamı hiç istememiş olsa da ben kararımı verdikten sonra daima yanımda olup bana destek olan annem Zeynep ERİŞ'e, tezimi yazdığım süre boyunca ona ayırmam gereken zamandan çaldığım için beni anlayışla karşılayan, her bunaldığımda, strese girdiğimde, beni sabırla dinleyip, bana destek olan kardeşim Zeynep Ecem ERİŞ'e, kısacası hayatım boyunca bana maddi manevi desteğini esirgemeyen canım aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. İyi ki varsınız.

Kendi ayaklarım üzerinde durmaya çalıştığım bu yolda yanımda olan, umutsuzluğa düştüğüm, inancımı yitirdiğim her anda "başaracaksın" diyerek bana destek olan dostlarım Eda TOKLU'ya, Hatice DEVECİ ŞİRİN'e ve Hayriye AKTAŞ'a çok teşekkür ediyorum.

Yüksek lisans eğitimim boyunca, bana destek olan Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü'ndeki çalışma arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum.

Hayriye Merve ERİŞ

Haziran, 2012

ÖZET

ERİŞ Hayriye Merve. *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2012.

Bu araştırmada, öğrencilerin üniversite yaşam kalitesinin bazı değişkenler açısından incelenmiştir. Bu amaçla öncelikle “Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği” geliştirilerek geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Ölçeğin ön uygulaması, 2011-2012 öğretim yılında Düzce Üniversitesinde öğrenim gören 210'u kız 241'i erkek 451 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla belirlenen çalışma grubunda ise, 2011-2012 öğretim yılında Düzce Üniversitesi'nde okumakta olan 254 kız, 275 erkek olmak üzere 529 öğrenci bulunmaktadır.

Ölçeğin geliştirilme sürecinde, öncelikle ilgili literatür taranmış ve öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır. Buradan elde edilen bilgiler ile 96 madde yazılmış ve uzman kanısına sunulmuştur. Alınan görüşler sonucu, madde sayısı 70'e indirilmiş ve ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulama sonucunda ölçeğin özellikleri maddelerin psikometrik özellikleri ve ölçeğin psikometrik özellikleri olarak iki kısımda incelenmiştir. Maddelerin psikometrik özellikleri olarak, maddelerin ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış, madde-ölçek korelasyonu ve basit doğrusal regresyon yöntemleri ile madde analizi yapılmıştır. Bu hesaplamalar sonucu ölçeğe alınabilecek maddeler saptanmıştır. Daha sonra ölçeğin psikometrik özellikleri başlığı altında, geçerliliği sağlamak amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, güvenirliği sağlamak amacıyla da Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve test-tekrar test güvenirliği hesaplanmıştır. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucu, ölçeğin beş boyutlu bir yapıda olduğu görülmüştür. Buradan elde edilen boyutlar doğrulayıcı faktör analizi ile sınanmış ve uyum indekslerinin oldukça iyi olduğu saptanmıştır. Buna göre, öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda on bir, idari personel ile ilişkiler, üniversiteden memnuniyet, öğrenciler arası ilişkiler ve sunulan olanaklar alt boyutlarında ise altışar madde yer almaktadır. Geliştirilen Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0,895, test tekrar test güvenirliği ise, 0,886 bulunmuştur. Yapılan ölçek

geliştirme çalışması sonucunda, beş alt boyut ve 35 maddeden oluşan beşli Likert tipinde geçerli ve güvenilir bir ölçek elde edilmiştir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyleri, cinsiyet, öğrenim gördükleri fakülte ve sınıf düzeyi, aylık gelir, ailelerinin ikamet ettikleri yerleşim yeri ve öğrenci topluluğuna üye olma durumu göre incelenmiştir. İki kategorili değişken olan cinsiyet ve topluluğa üye olma durumu için bağımsız örneklem t testi, üç ve daha fazla kategorili olan diğer değişkenler için tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyi, cinsiyete, fakülteye ve öğrenci topluluğuna üye olma durumuna göre 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık göstermiştir. Sınıf, aylık gelir ve ailelerin ikamet ettikleri yerleşim yeri türüne göre ise anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin alt boyutlarının öğrenci başarısını ne şekilde yordadığı araştırılmış, bu amaçla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, üniversite yaşam kalitesine ait alt boyutların, başarının %18,3 ünü açıkladığı saptanmıştır. Akademik başarıda sırasıyla en çok öğretim elemanı ile ilişkiler, öğrenciler arası ilişkiler ve üniversiteden memnuniyet alt boyutlarının etkili olduğu bulunmuştur.

Araştırma sonunda, elde edilen bulgular ile ilgili tartışılmış, bu doğrultuda ilerideki araştırmalara ve üniversite yaşam kalitesinin arttırılmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Üniversite yaşam kalitesi, ölçek geliştirme, Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği

ABSTRACT

ERİŞ, Hayriye Merve. *An Examination Of The Levels Of University Student's Quality Of Life In Terms Of Some Variables*, Master's Thesis, Ankara, 2012.

In this research, the quality of university life of the students is examined in terms of some variables. For this purpose, first of all a "quality of university life scale" was developed, validity and reliability studies were conducted.

Pilot study of the scale was applied on 210 female 241 male totally 451 students of Duzce University in 2011-2012 academic year. In a study group case which is determined in order to search the quality of university life of the students in terms of some variables, there are 254 women 275 men totally 529 students who are studying in Duzce University.

In developing period of the scale, firstly literature was searched and meetings with students were accomplished. According to acquired informations, 96 items were written and submitted to experts to get their opinion. Numbers of items were reduced to 70 with respect to experts opinion, and the pilot study was conducted. As a result of the pilot study, the properties of the scale were divided into the psychometric properties of the items and psychometric properties of the scale and then examined.

As psychometric properties of the items, the means and Standard deviation of the items were calculated, items were analyzed with item-scale correlation and simple linear regression methods. According to these results the items which will involved to scale were determined. Then, under psychometric properties of the scale title, exploratory and confirmatory factor analysis in order to obtain validity, cronbach alpha Internal Consistency Reliability and test re-test reliability in order to obtain reliability were calculated.

As a result of exploratory factor analysis, it was noticed that the scale is five dimensional structure. The results which are acquired were examined through confirmatory factor analysis and it was determined that their fit indexes are quite good. With respect to this, there are eleven items in relationships with academicians, there

are eleven items in relationships with administrative staff, satisfaction from university, relationships between students and offered opportunities sub-dimensions.

The cronbach alpha Internal Consistency Reliability of the developed scale of university life quality is 0.895, test re-test reliability is 0.886. as a result of scale development study, a valid and reliable likert-type scale which is composed of five sub-dimension and 35 items was obtained.

The level of student's university life quality were examined according to; sex, faculty which they study, grade, monthly income, place where their family live, status of being joined to a student club. T-test was used for sex and joining a student club which are two categorized variables, one way ANOVA test was used for three or more categorized variables. The level of student's university life quality showed meaningful difference according to sex, faculty which they study, , status of being joined to a student club. However, there was no meaningful difference in terms of grade, monthly income, place where their family live.

It was investigated that how do sub-dimensions of the scale of the university life quality predict student's success, for this purpose multiple regression analysis was accomplished. As a result of the analysis, it was determined that sub-dimensions of the university life quality explain the 18.3 % of the success. In academic success, relationships with academicians, relationships between students and satisfaction from the university sub-dimensions were most effective respectively.

At the end of the research, acquired findings are discussed, accordingly some advises were proposed for future work and universities in order to increase university life quality.

Keywords: Quality of university life, scale development, quality of university life scale

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
ADAMA	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xii
TABLolar	xiii
ŞEKİLLER	xv
1. BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Yaşam Kalitesi	1
1.1.1. Yaşam Kalitesi Kavramı	1
1.1.2. Yaşam Kalitesinin Tarihsel Gelişimi	3
1.1.3. Yaşam Kalitesi Yaklaşımları.....	4
1.2. Eğitimde Yaşam Kalitesi	10
1.2.1. Okul Yaşam Kalitesi	10
1.2.1.1. Okul Yaşam Kalitesinin Değişkenleri.....	12
1.2.2. Üniversite Yaşam Kalitesi	16
1.3. Problem Durumu	18
1.4. Problem Cümlesi	19
1.5. Alt Problemler	20
1.6. Sayıtlılar	20
1.7. Sınırlılıklar	20

1.8.Araştırmanın Amacı ve Önemi	21
1.9.İlgili Araştırmalar	22
2. BÖLÜM	25
YÖNTEM	25
2.1.Araştırmanın Türü	25
2.2. Çalışma Grubu	25
2.3. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin (ÜYKÖ) Geliştirilmesi .	27
2.3.1. Maddelerin Psikometrik Özellikleri	30
2.3.2. Ölçeğin Psikometrik Özellikleri	33
2.3.2.1. Geçerlik	33
2.3.2.2. Güvenirlik	42
2.4. ÜYKÖ'nün Nihai Formunun Uygulanması	44
2.4.1. Nihai Ölçek Formunun Uygulanması Sırasında Yapılan İşlemler	44
2.4.2. Verilerin Analizi Sırasında Yapılan İşlemler	44
3. BÖLÜM	45
BULGULAR VE YORUM	45
3.1. Alt Problem 1'e İlişkin Bulgular ve Yorum	45
3.2. Alt Problem 2'ye İlişkin Bulgular ve Yorum	60
4. BÖLÜM	63
SONUÇ VE ÖNERİLER	63
4.1. Sonuçlar	63
4.1.1. Alt Problem 1'e İlişkin Sonuçlar	63
4.1.2. Alt Problem 2'ye İlişkin Sonuçlar	65
4.2. Öneriler	66
KAYNAKLAR	68

EKLER.....	73
ÖZGEÇMİŞ.....	78

KISALTMALAR

ÜYKÖ: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği

AFA: Açımlayıcı Faktör Analizi

DFA: Doğrulayıcı Faktör Analizi

TABLOLAR

Tablo 1: Veenhoven'ın Dörtlü Yaşam Kalitesi Yaklaşımı.....	7
Tablo 2: Toronto Üniversitesi Yaşam Kalitesi Araştırma Merkezi Yaşam Kalitesi Yaklaşımı.....	9
Tablo 3: Çalışma Grubunda Yer Alan Öğrenci Sayılarına İlişkin Dağılım.....	26
Tablo 4: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine Ait Madde Analiz Sonuçları.....	31
Tablo 5: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine ait Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	36
Tablo 6: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine Ait Uyum İndeksleri	37
Tablo 7: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğindeki Maddelere ait DFA Sonucu Elde Edilen Madde Faktör Yükleri Ve Açıkladıkları Varyans	40
Tablo 8: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Alt Boyutları Arasında Korelasyon Katsayıları.....	42
Tablo 9: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin İç Tutarlılık Katsayıları.....	43
Tablo 10: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	45
Tablo 11: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.....	46
Tablo 12 Fakülte/ Yüksekokul Değişkenine Göre Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri.....	49
Tablo 13: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Fakültelere/ Yüksekokullara Göre Karşılaştırılması.....	50
Tablo 14: Sınıf Değişkenine Göre Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri	53
Tablo 15: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılması.....	54
Tablo 16: Aylık Gelir Değişkenine Göre Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri	55
Tablo 17: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aylık Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması	56

Tablo 18: Ailelerinin İkamet Ettiği Yerleşim Yeri Türü Değişkenine Göre Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri	57
Tablo 19: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Ailelerin İkamet Ettiği Yerleşim Yeri Türüne Göre Karşılaştırılması.....	58
Tablo 20: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Öğrenci Topluluğuna Üye Olma durumuna göre karşılaştırılması	59
Tablo 21: ÜYKÖ'nün Alt Boyutlarının Öğrenci Başarısını Yordama Durumunu Gösteren Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları.....	60
Tablo 22 Çoklu Regresyon Analizinin Anlamlılığına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları.....	61
Tablo 23: ÜYKÖ'nün Alt Boyutlarına Göre Çoklu Regresyon Katsayıları Tablosu.....	61

ŞEKİLLER

Şekil 1: Lehman (1983)'ın Yaşam Kalitesi Yaklaşımı.....	6
Şekil 2: Sirgy, Grezeskowiak ve Rahtz (2007)'in Üniversite Yaşam Kalitesi Modeli.....	17
Şekil 3: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğindeki Maddelere İlişkin t Değerlerinin Yer Aldığı Yol Diyagramı	39
Şekil 4: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğindeki Maddelere İlişkin Standart Katsayıların Yer Aldığı Yol Diyagramı	41

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Kalite, insanlık tarihi boyunca neredeyse her alanda üzerine kafa yorulmuş, önem verilmiş bir kavramdır. Her geçen gün de önemi artmaktadır. Her alan ve ürün için, farklı kalite kavramları yapılmıştır. TDK en genel anlamıyla kaliteyi “bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran, ölçülebilir özellik, nitelik, vasıf” olarak tanımlamaktadır (TDK Büyük Sözlük).

Kalite kavramı, öncelikle maddesel ve ürün bazında düşünülmüş, bir ürünün iyi olup olmaması kalite olarak değerlendirilmiştir. Daha sonra sadece ürünün değil hizmetin de kalitesi kavramı tartışılmıştır. Günümüzde ise kalite kavramı, beklentileri karşılayan özelliklerin tümü olarak ele alınmaktadır. Hizmetin kalitesi kavramının tartışılmaya başlanmasıyla birlikte, bireylerin, her alanda aldıkları hizmetin kalitesi ve beklentilerinin karşılanma durumu araştırılmaya başlanmıştır. Bu araştırmalar daha sonra bireyin yaşamının kalitesini ve yaşamından memnuniyetini belirlemeye yönelik “yaşam kalitesi” kavramını ortaya çıkarmıştır.

1.1. Yaşam Kalitesi

1.1.1. Yaşam Kalitesi Kavramı

Yaşam kalitesi, son zamanlarda sıkça araştırmalara konu olmuş, disiplinler arası bir alandır. Özellikle sağlık bilimleri ve sosyal bilimler alanında çalışan araştırmacılar tarafından oldukça ilgi görmüştür. Sağlık bilimlerinde daha çok hastaların yaşam kalitesi olarak ele alınırken, sosyal bilimlerde çok daha çeşitli şekillerde ele alınmıştır. Sosyal bilimlerin siyaset, ekonomi, sosyoloji, eğitim, psikoloji gibi birçok dalı, konuya kendi açılarından yaklaşmışlardır. Bu durum ise yaşam kalitesine standart bir tanım yapmayı zorlaştırmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), yaşam kalitesini, kişinin kendi durumu, kültürü ve değerler sistemi bağlamında, kişinin beklentileri, standartları ve hedefleri ile ilgili olarak yaşantılarını algılayış biçimi olarak tanımlamaktadır.(WHO, 2012)

Abrams (1973), yaşam kalitesini, insanların yaşamlarının çeşitli alanlarından doyum ya da doyumsuzluk hissetme derecesi olarak tanımlamıştır. Andrews (1974) ise, bireyin yaşamını doyum ve haz ile ilişkilendirmesini yaşam kalitesi olarak belirtmiştir (Akt. Farquhar, 1995).

1970'li yılların başlarında yapılan bu görece daha basit yaşam kalitesi tanımları, Campbell, Converse ve Rogers (1976) ile Andrews ve Whitney (1976) tarafından yapılan iki önemli araştırma ile yerini daha geniş kapsamlı tanımlara bırakmıştır. Campbell, Converse ve Rogers (1976), yaşam kalitesini, iyi olma halinin, kaynakların kalitesi ile bu kaynaklardan bireysel doyum sağlama durumu ile ilişkisi olarak tanımlamıştır. Andrews ve Whitney (1976) ise, yaşam kalitesinin, kişilerin, aile, iş, konut, arkadaşlar, komşular, sağlık gibi yaşam alanlarını, bireysel iyi olma algılarına dayanarak, standartları, hedefleri, beklentileri ve değerleri doğrultusunda değerlendirmeleri olduğu sonucuna varmıştır (Akt. Smith and Briers, 2001).

Yaşam kalitesi, bireyin arzularını gerçekleştirme, kişisel gelişim olanaklarından faydalanması, çeşitli etkinliklere katılması, nitelik açısından yeterli kaynaklara sahip olması ve bu kaynakların yeterli olduğunu düşünmesidir (Shin ve Johnson, 1978; akt. Farquhar, 1995). Birey açısından kaliteli bir yaşam, gereksinimlerini zorluk çekmeden sağlama, çevresi üzerine denetim kurma, özgür iradesi ile seçim yapabilme, kendini geliştirme olanakları bulma ve anlamlı bir yaşam sürmektir (Gitmez, 1980; akt. Cılga, 1994). Yaşam kalitesinde asıl amaçlanan, bireyin kendi psikolojik, sosyal, fiziksel ve ekonomik durumundan ne derece memnun olduğunun belirlenmesidir.

Amerika Çevre Koruma Ajansı (USEPA) da, yaşam kalitesi kavramına değinmiş ve bu konuda çalışmalar yapmıştır. USEPA yaşam kalitesini “insanların içinde yaşadıkları çevrenin niteliklerinin iyileştirilmesi, bireylerin ve toplulukların refah içinde yaşamını sürdürmesi olarak tanımlamaktadır.

1.1.2.Yaşam Kalitesinin Tarihsel Gelişimi

1918 yılında, Amerikan sosyologlar, ailelerin yaşam şartlarını belirlemeye ilgi duymuş ve bu konuda araştırmalar yapmaya başlamışlardır. Yaşam şartlarını, sosyo-ekonomik durum, yaşam seviyesi ve sosyal statü başlıkları altında incelemişlerdir. Yaşam kalitesi kavramını kullanmamış, fakat yaşam kalitesi ile ilgili ilk çalışmaları ortaya koymuşlardır (Sewell, 1940; akt, Ferriss, 2004). F. Stuart Chapin (1933), işçi sınıfının sosyal refah seviyesini belirlemek amacıyla bir ölçme aracı geliştirmiştir. Bu ölçme aracı, oturma odasında gözlenebilecek, yaygın olarak kullanılan ev eşyalarının varlığı/yokluğu üzerine hazırlanmış bir kontrol listesidir. Her ev eşyası önem durumuna göre puanlanmıştır. (telefon 24, dikiş makinesi 2, halı 6, alarmlı saat 5 puan gibi.). Bunun yanı sıra, ölçümü yapan görüşmecinin, odanın temizliği, düzenliliği, estetikliği gibi özellikleri hakkındaki gözlemleri de puanlamaya yansımıştır. Daha sonra elde edilen toplam puana göre, aileleri, “muhtaç”, “kurtarılabılır durumda fakir”, “işçi sınıfı”, “alt-orta sınıf”, “ortalama orta sınıf” ve “üst-orta sınıf” olarak sınıflandırmıştır. William Sewell (1940), Chapin (1933)’in çalışmasına benzer ikinci bir ölçme aracı tasarlayarak, Oklohama’da yaşayan çifti ailelerin yaşam seviyesini belirlemeye yönelik çalışmalar yapmıştır. McKain (1939) ve Cottam (1941) da yaşam seviyesini belirlemek üzerine çalışmalarda bulunmuş, önceki çalışmalara göre daha çok parametreyi göz önünde bulundurmuşlardır. Çalışmalarını sadece ailelerin evlerinde bulunan eşyalarla sınırlı tutmamış, elektrik ve suya ulaşım durumu, şehre yakınlık, verimlilik, gelir durumu gibi yaşam kalitesini arttıran unsurları da çalışmalarına eklemişlerdir. (Akt; Ferriss, 2001). Yaşam seviyesini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmalar, yaşam kalitesinin ölçülmesi adına yapılan ilk çalışmalardır. Hepsinin ortak özelliği, sadece nesnel (objektif) özellikleri dikkate almalarıdır.

Cottam ve Mangus (1942) "Standard of Living" adlı çalışmalarında, yaşam kalitesinin, yaşam seviyesi, sosyal katılım ve sosyal uyum olmak üzere üç temel bileşenden oluştuğunu belirtmişlerdir. Sewell (1940)'in çalışmasından faydalanarak, belli puanlama esasına dayanan bir memnuniyet ölçeği geliştirmişlerdir. Bu ölçek ile cevaplayıcıların eğitim, iletişim, ekonomik güvenlik, barınma, sağlık, güvenlik ve elektriksel (teknolojik) olanaklar açısından memnuniyetini belirlemişlerdir. Kendi yaşam düzeylerinden memnuniyetlerini ise, yaşam koşulları, kamu hizmetleri, eğlence, sağlık, tarım ve çiftçilik, ev ve aile ve komşuluk başlıkları altında incelemişlerdir. 292 ailenin katıldığı araştırma, Campbell, Converse ve Rogers (1976) ile Andrews ve Whitney (1976)'in çalışmalarının temelini oluşturmuştur (Akt: Ferris, 2001). Cottam ve Mangus (1942)'un çalışmasının en temel özelliği, sadece nesnel değil, öznel olarak da yaşam kalitesini ele almış olmalarıdır.

Farquhar (1995), araştırmacılar tarafından farklı tanımları yapılan yaşam kalitesi araştırmalarının 1970'lerden itibaren hız kazandığını bildirmiştir. Farquhar (1995), 1980'li yıllarda George ve Bearon'un yaşam kalitesinin dört alt boyutta toplandığını, bunların ikisinin objektif boyutlar ikisinin de bireyin yargılarına dayalı öznel boyutlar olduğunu bildirmiştir. Objektif boyutlar; genel sağlık, işlevsel durumlar ve sosyoekonomik durum ve statüdür. Kişinin bireysel yargılarına ya da öznel değerlendirmesine dayalı boyutlar, yaşam doyumu ile ilgili ölçümler ve benlik saygısı ile ilgili ölçümlerdir.

1.1.3. Yaşam Kalitesi Yaklaşımları

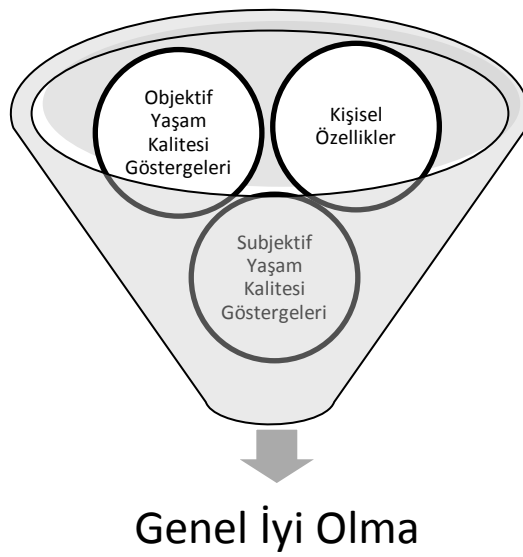
Yaşam kalitesini, her araştırmacı kendi araştırma konusuna uygun şekilde açıklamaya çalıştığından, birçok yaşam kalitesi kavramı olduğu gibi, birçok farklı yaşam kalitesi yaklaşımı da ortaya çıkmıştır. Bu kısımda, sosyal bilimler ile ilgili temel yaşam kalitesi yaklaşımlarına değinilecektir.

Yapılmış olan çalışmalarda yaşam kalitesinin göstergeleri genellikle Objektif göstergeler ve Sübjektif göstergeler olmak üzere iki boyut altında toplanmaya

çalışılmıştır. Fiziksel iyilik hali ve maddi olanaklar yaşam kalitesinin objektif göstergeleri arasında yer alır. Bireyin fiziksel olarak sağlıklı olması, kendi yaşamını ve öz bakımını sürdürebilmesi objektif göstergelerdendir. Bunun yanı sıra, kişinin ekonomik durumu, barınma koşulları, ikamet yeri ve aile durumu gibi değişkenler de objektif göstergelere dahildir. Yaşamdan aldığı doyum ile ilişkilidir. Kişinin kendi yaşamını değerlendirmesi ve olumlu bulması önemlidir. Bu anlamda yaşam kalitesi kişinin değerlendirdiği öznel bir doyum ya da sonuçtur (Tüzün vd. 2003, Durmaz vd. 2006, Akt; Tekkanat, 2008).

Yaşam kalitesi hem çevresel, hem de kişisel olarak ele alınabileceğinden Lehman (1983)'in çalışması, birçok yaşam kalitesi çalışmasına öncülük etmiştir. Lehman, bakım evindeki yetişkinler üzerinde yaptığı bu çalışmasında, yaşam doyumunu yaşanan yerin durumu, aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, boş zaman etkinlikleri, iş ya da işsizlik, mali durum, kişisel güven ve sağlık durumu olmak üzere 8 alanda incelemiştir. Araştırmanın amacı bireylerin "genel iyi olma" adı verilen yaşam doyumunu düzeylerini belirlemektir.

Lehman (1983), genel iyi olma durumunu objektif ve sübjektif göstergeler üzerinden tanımlamıştır. Bu göstergelerin yanı sıra, bireyin kişisel özelliklerinin de etkili olduğunu vurgulamıştır. Bu yaklaşım aynı zamanda yaşam kalitesi yaklaşımlarına da temel oluşturmuştur. Lehman'ın yaşam kalitesi yaklaşımı Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1: Lehman (1983)'in Yaşam Kalitesi Yaklaşımı

Lehman (1983), araştırmaları sonucunda, kişisel özelliklerin global iyi olmanın varyansının yalnızca %4-7 gibi çok küçük bir miktarını açıkladığını belirtmiştir. Objektif göstergeler ise global iyi olmanın %14-23 gibi daha büyük bir kısmını açıklamıştır. Fakat varyansın en büyük kısmını, sübjektif göstergeler (%48-58) açıklamıştır.

Veenhoven (2006), objektif ve sübjektif gibi belirsiz kavramlar kullanmak yerine, yaşam şansları ve yaşam sonuçları kavramlarını kullanmayı tercih etmiştir. Bunu yanı sıra, her bir kavramı da, dışsal kalite (nitelik) ve içsel kalite (nitelik) açısından ele almıştır. Yaşam şansları, iyi bir yaşam için bireyin karşısına çıkan fırsatlardır. Yaşam sonuçları ise, iyi hayatın kendisini belirtmektedir. Dışsal kalite, bireyin içinde yer aldığı ortamın, çevrenin ona sunmuş olduğu olanaklar, içsel kalite ise, bireyin kendi sahip olduğu özelliklerle ilgilidir (Veenhoven, 2006).

Tablo 1: Veenhoven'ın Dörtlü Yaşam Kalitesi Yaklaşımı

	Dışsal Kalite	İçsel Kalite
Yaşam Şansları	Çevrenin yaşanılabilirliği	Bireyin yaşama yeteneği
Yaşam Sonuçları	Yaşamın yararlılığı	Yaşamın değerlendirilmesi

Burada, çevrenin yaşanılabilirliği, bireyin dışında gelişen bir yaşam şansı olarak belirtilmektedir. Bunun sonucunda, bireyin yaşamının yararlılığı sağlanır. Bireyin yaşamını sürdürme konusundaki yeteneği ise, içsel bir şans olarak nitelendirilmektedir. Bunun sonucu olarak da, kişinin kendi yaşamını değerlendirmesi beklenmektedir.

Sosyal bilimlerle ilgili birçok konuda, bireyin mi yoksa toplumun mu daha öncelikli olduğu tartışılmıştır. Yaşam kalitesi yaklaşımlarında da, bu birey-toplum ikiliği kendini göstermiştir. Bu konuda Gerson (1976), yaşam kalitesi yaklaşımlarını bireysel ve bireyi aşan (insanüstü) yaklaşımlar olarak iki kısımda ele alınması gerektiğini vurgulamıştır.

Bireysel yaklaşımlar, insanların istek ve ihtiyaçlarını toplumsal düzenin önünde tutarken, toplumsal düzenin sadece bireyin güvenliğini garanti altına almak için var olduğu görüşündedir. Bireyci anlayışa göre, yaşam kalitesi, bireylerin üzerinde bir şahıs, düşman, Tanrı ya da toplumsal düzen tarafından koyulmuş kısıtlamalara rağmen, bireyin isteklerini yerine getirmesindeki başarı derecesi ile ölçülür (Gerson, 1976).

Bireyi aşan (insanüstü) yaklaşımlar ise, bireyin toplumsal düzene sadakatini, bununla beraber toplumun genelinin çıkarını, kendi şahsi çıkarlarından önce tutmak gerektiğini savunur. Bireyi aşan anlayışlara göre yaşam kalitesi, birey yerine toplumsal düzenin ne derece iyi şartlarda yaşamını sürdürdüğünü temel almaktadır. Bireyin yaşam kalitesi, toplum için ne kadar fayda sağladığından ve

bu faydayı sağlarken duyduğu memnuniyet derecesinden belirlenmektedir (Gerson, 1976).

Gerson (1976), bu iki yaklaşımın da tek başına yetersiz olduğunu belirtmiş ve iki yaklaşımın tek bir çatı altında birleştirilmesi gerektiğini söylemiştir. Hem bireyin, hem de toplumun çıkarlarını bir arada gözetecek bir yaklaşımın, yaşam kalitesini çok daha iyi şekilde açıklayabileceğini savunmuştur. Görüşünü ise kronik hastalığı olan bireylerin sağlık hizmeti almaları örneğinden yola çıkarak anlatmıştır. Gerson (1976)'a göre, kronik bir hastalığın tedavisi, normal bir hastalığın tedavisinden daha farklı bir süreç gerektirmektedir. Tedaviyi uygulayanların becerisi, duygusal katılım, zamanlama ve bütçe diğer hastalıkların tedavisine göre daha farklı olmalıdır. Sağlık ekibinin bu konuda yeteri kadar deneyimi ve bilgisi bulunmalıdır. Bu da farklı bir sağlık organizasyonu gerektirmektedir. Eğer gerekli alt yapı devlet tarafından karşılanmazsa, hem hasta hem sağlık ekibi zorluk çekecektir. Sonuç olarak bu durum, hem bireylerin hem de toplumun yaşam kalitesini etkileyecektir. Bu örnekten hareketle, Gerson, bireyi ve toplumu ayrı ayrı ele alan yaşam kalitesi yaklaşımlarının ne kadar yetersiz olduğunu ortaya koymaya çalışmıştır.

Yaşam kalitesine verilen önem arttıkça, konu hakkında daha fazla araştırma yapılmaya başlanmıştır. Yaşam kalitesini derinlemesine araştırmak üzere araştırma merkezleri kurulmuştur. Toronto Üniversitesi Yaşam Kalitesi Araştırma Merkezi yaşam kalitesini, bireyin yaşamı boyunca karşısına çıkan önemli fırsatlardan zevk alma derecesi ve yaşamdaki temel psikolojik ihtiyaçlarını karşılama düzeyi olarak tanımlamaktadır. Yaşam kalitesi, kişinin hayatı için önemli olan olanaklara sahip olma derecesidir. Toronto Üniversitesi Yaşam Kalitesi Araştırma Merkezi, bireylerin karşılanması gereken ihtiyaçlarından yola çıkarak yaşam kalitesini “Var Olmak”, “Ait Olmak” ve “Olmak/Gerçekleştirmek” olmak üzere üç başlık altında incelemektedir. Bu sınıflandırma Tablo 2’de verilmiştir

Tablo 2: Toronto Üniversitesi Yaşam Kalitesi Araştırma Merkezi Yaşam Kalitesi Yaklaşımı

1.Var Olmak	Bireyin insan olmasıyla (kim olduğuyla) ilişkilidir.
Fiziksel var olmak	Fiziksel sağlık, kişisel hijyen, beslenme, egzersiz, giyim, dış görünüş
Psikolojik var olmak	Psikolojik sağlık, birey olarak kendini olumlu değerlendirme kendini kontrol edebilme
Manevi var olmak	Kişisel değerler, inançlar, davranış standartları
2.Ait Olmak	Bireyin çevresi ile etkileşimi ve uyumudur.
Fiziksel ait olmak	Bireyin fiziksel çevresi ile ilişkileri, aile yaşamı, iş yaşamı, okul yaşamı, komşuluk ilişkileri
Sosyal ait olmak	Aile, arkadaşlar, komşular ve ait olunan grup tarafından samimi bir şekilde kabul görme
Toplumsal ait olmak	Yeteri gelir, sağlık hizmetleri, iş, eğitim, sosyal hizmetler ve bireylerin bu hizmetlere katılımı
3.Olmak/ Gerçekleştirmek	Bireysel amaçlar, umutlar ve isteklerle ilgilidir.
Uygulama gerçekleştirmek	Ev, iş, okulla ilgili aktivitelerin, sağlık ya da sosyal ihtiyaçların karşılanması için gereken günlük ilerin yürütülmesi
Boş zamanları değerlendirmeyi gerçekleştirmek	Dinlendiren ve stresi azaltan aktiviteleri uygulama, spor aktiviteleri, hobiler
Gelişmeyi/büyümeyi gerçekleştirmek	Bilgi ve becerilerin gelişmesini sağlayan aktiviteler, bireyin yaşamındaki değişikliklerle başa çıkma yeteneği

1.2. Eğitimde Yaşam Kalitesi

Eğitimde kalite denildiğinde, eğitim sisteminin beğenilmesi, kusursuz olması, insanların yenilikleri takip edebilme bilgi ve becerisine sahip olması; kısaca, bu davranışları gösteren insanların yetiştirilmesi akla gelmektedir. (Temel, 1999; akt. Yıldırım, 2002) Eğitimde kalite, doğru eğitimin, doğru zamanda, doğru kişilere, doğru mekanda, doğru eğitimlerle verilmesiyle gerçekleşir. (Bulut ve diğerleri,1998; akt. Yıldırım, 2002). Eğitimde kalite, eğitim hizmetleri verilirken eldeki tüm kaynakların etkin kullanımının sağlanması ilkesine dayanmaktadır. Eğitim sisteminin kalitesi, insan kaynaklarının, fiziksel kaynakların, öğrenci hizmetlerinin, sosyal ve kültürel çevrenin, eğitim teknolojisinin, öğrenci-okul-sektör işbirliğinin, eğitim yönetiminin ve eğitim programının kalite-zenginlik dengesi ile yükseltilebilir. (Temel,1999; Akt, Yıldırım, 2002)

Eğitimin yaşam boyu sürdüğü ve bir ülkenin geleceğini şekillendirdiği düşünüldüğünde, eğitimde kalitenin de ne derece önemli olduğu anlaşılmaktadır. Eğitim alan bireylerin yaşam kalitesinin artırılmasının, eğitimde çok daha iyi sonuçlar alınmasını sağlayacağı söylenebilir. Araştırmada eğitimde yaşam kalitesi “okul yaşam kalitesi” ve “üniversite yaşam kalitesi” başlıkları altında ele alınmıştır.

1.2.1. Okul Yaşam Kalitesi

Okul yaşam kalitesi, genel olarak öğrencilerin mutluluğu, okul yaşamına olan ilgileri şeklinde tanımlanmaktadır (Newcomb, Bentler, & Collins, 1986; akt.: Karatzias, Power, Swanson, 2001).Okul yaşam kalitesi kavramının kökeni, daha genel bir anlam taşıyan yaşam kalitesi kavramına dayanmaktadır. Yaşam kalitesi, genel ve sürekli bir iyi olma hali olarak ele alınmaktadır. Genellikle mutluluk, hoşlanıtı ve doyum yaratan pozitif yaşantılarla bunun tersini ifade eden negatif deneyimler ve duygular üzerine yoğunlaşarak değerlendirilmektedir. (Land ve Spilerman, 1975; Williams ve Batten, 1981; Csikszentmihalyi, 1990; Akt: Linnakyla ve Brunell, 1996). Eğitim, genel yaşam kalitesinin boyutlarından

biridir. Mok ve Flynn (2002), okul yaşam kalitesini, öğrencilerin okulda bireysel ve deneyimsel olarak genel iyi olma hali ve öğrencilerin okulun günlük yaşantısından memnuniyet düzeyi olarak tanımlamıştır.

Epstein ve McPatland (1976), okul yaşam kalitesi kavramından ilk bahseden araştırmacılarıdır. Okul yaşam kalitesini, yetişkinlere yönelik çevre çalışmalarından yararlanarak, ilköğretim ve liselere uyarlamışlardır. Okul yaşam kalitesini açıklarken, genel yaşam kalitesi boyutlarından yararlanmışlardır (Epstein ve McPatland, 1976). Williams ve Battern (1981) de okul yaşam kalitesini genel yaşam kalitesi boyutlarından yararlanarak açıklamaya çalışmış araştırmacılarıdır. (Akt.: Williams ve Roey, 1996).

Okulları değerlendirirken sadece öğrencilerin bilişsel başarıları değil, duyuşsal boyutlarının gelişimi de dikkate alınmalıdır (Linakyla ve Brunell, 1996). Okullar öğrencilerin akademik gelişimlerinden sorumlu olduğu kadar sosyal gelişimlerinden de sorumludur. Gander ve Gardiner (1993) okul yaşantısının, mesleki ve toplumsal amaçlara kesinlikle katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. (Akt: Sarı, 2007). Mok ve Flynn'e (2002) göre, okulun yaşam kalitesi birçok açıdan, öğrencilerin gelecekteki sosyal yaşantılarına bir hazırlık olarak ele alınabilir. Okulların yaşam kalitesi ile ilgili çalışmalar yapan Ainley (1999) Flynn (1993) okulun görevinin bilgileri aktarmak ya da öğrenme becerilerini kazandırmaktan çok, her öğrenciyi demokratik ve çoğulcu bir toplumun bağımsız bir bireyi haline getirmek olduğunu belirtmektedirler. (Akt: Sarı, 2007)

Öğrencilerin zamanının büyük çoğunluğu okul ortamında geçmektedir. Geçen zamanın çokluğuyla orantılı olarak, okuldaki yaşanmışlıkları ve okulun yaşamları üzerindeki etkileri de artmaktadır. Bu nedenle, okulun, öğrencilerin bulunmak zorunda oldukları değil, bulunmaktan zevk aldıkları ve bulunmak istedikleri bir yer olması gerekmektedir (Joseph, 1997; Akt: Kangal, 2009). Fakat okul yaşam kalitesi ve okuldan memnuniyet ile ilgili yapılan araştırmalarda, öğrencilerden çok yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinin alındığı görülmektedir. Karatzias vd. (2001), İskoçya'da bulunan ortaokullarda

performansa dayalı ölçüm aracı geliştirme çalışmasında, eğitimle ilişkili performans göstergelerinin birçoğunda, okullarıyla ilgili öğrencilerin görüşlerinin alınmamasını, bunun yerine, öğretmenlerden görüş alınmasını ve öğrencilerin ihmal edilmesini eleştirmiştir. Yılmaz (2005), yapılan çalışmalarda genellikle yönetici ve öğretmenlerin fikirlerine başvurulmuş olduğunu, öğrencilerin sadece öğrenip öğrenmediklerine ve ya başarılarında bir gelişme olup olmadığının sorgulandığı denekler olarak kullanıldığını belirtmiştir. Eğitimin en önemli unsurlarından olan öğrencilerin görüşlerine, yapılan araştırmalarda daha çok yer verilmesi gerekmektedir.

Yapılan çalışmalarda, okul yaşam kalitesinin öğrencilerin akademik başarılarında ve öğrencilerin iyi olma durumlarıyla ilişkili olduğu görülmüştür (Mok ve Flynn, 2002). Wolf vd. (1980), iyi bir okul yaşamına sahip olan öğrencilerin, kendi davranışlarının sorumluluklarını daha çok alabildiklerini vurgulamışlardır (Akt: Mok ve Flynn, 2002). Mok ve Flynn (1997) elde ettikleri bulgulara göre, okulun yaşam kalitesi, öğrencilerin akademik başarılarındaki varyansın %20'sini açıklayabilmektedir. Bourke ve Smith yaptıkları araştırmada, öğrencilerin okul yaşam kalitesinin, akademik başarı ile birebir ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Okul yaşam kalitesi yüksek olan öğrencilerin, okula devam etmeyi daha çok istediklerini, zorunlu eğitim sürelerini doldurduktan sonra da okula devam ettiklerini belirtmişlerdir (Akt : Sarı 2007).

1.2.1.1.Okul Yaşam Kalitesinin Değişkenleri

Konu ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, okul yaşam kalitesini farklı araştırmacıların, farklı şekilde ele aldıkları görülmektedir.

Epstein ve McPartland (1976) yaptıkları bu çalışmada yapının, okulun hem formal hem de informal beklentiler, sosyal ve görevle ilişkili deneyimler, otorite figürleri ve meslektaşlarla ilişkilerden etkilendiğini belirtmişlerdir. Çalışmalarında, okul yaşam kalitesini, okuldan memnuniyet, sınıf işlerine bağlılık ve öğretmenlere karşı tepkiler olmak üzere üç boyut altında

incelemişlerdir. Okuldan memnuniyet boyutunda öğrencilerin okula karşı genel tutumu araştırılmaktadır. Sınıf işlerine bağlılık boyutunda, öğrencilerin sınıf içinde verilen görev ve ödevlere karşı ilgileri, öğretmenlere karşı tepkiler boyutunda ise, öğrencilerin öğretmenlerle olan iletişimi ve öğrencinin öğretmenleri eğitimsel olarak değerlendirmesi yer almaktadır. (Epstein ve McPatland 1976).

Williams ve Batten (1981) de okul yaşam kalitesini genel yaşam kalitesi yaklaşımlarından faydalanarak açıklamışlardır. Okul yaşam kalitesini, olumlu duygu, olumsuz duygu, statü, kimlik, fırsatlar ve öğretmenler ve başarı olmak üzere yedi boyutta incelemiştir. (Akt: Mok ve Flynn, 2002). Bu alt boyutlar aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

Olumlu Duygu: öğrencilerin okula yönelik tüm olumlu duygularını içermektedir. (Mok ve Flynn, 2002). Öğrenci, okuldaki diğer öğrenci ve öğretmenlerle tatmin edici ilişkiler yaşayabiliyorsa, kendisine değer verildiğini hissediyorsa, bu okulda başarılı olduğuna inanıyorsa, okulda akademik gelişimi kadar sosyal gelişiminin de önemsendiğine inanıyorsa, sosyal etkinliklere katılımı için sunulan olanaklar yeterliyse okula yönelik algıları da büyük ihtimalle olumlu olacaktır. (Sarı, 2007)

Olumsuz Duygu: Öğrencilerin okula yönelik genel olumsuz duygularını ifade eder. (Mok ve Flynn, 2002). Eğer çocuğun okulda öğretmenleriyle, diğer öğrencilerle ve yöneticilerle iletişimi iyi değilse, kendini okulda değerli hissetmiyorsa ya da geleceğine yönelik olarak okulun kendisine akademik ve sosyal anlamda herhangi bir şans yaratabileceğini düşünmüyorsa, okuldaki sosyal etkinlikler ilgisini çekmiyorsa, bu öğrencinin okul yaşam kalitesine yönelik algısı da olumsuz bir yapı gösterecektir. (Sarı, 2007)

Statü: Öğrencilerin özsaygı ve okulda kendilerini önemli hissetme durumlarını ifade eder. (Mok ve Flynn, 2002). Kendine güven, kişisel mutluluk, başarı ve yaşam kalitesi düzeyleri üzerinde belirleyici bir rol oynar. (Burkimsher, 1993, Akt: Sarı,2007)

Kimlik: Öğrencilerin kendilerinin farkında olması ve okulda başkalarıyla ilişki kurabilme yeteneğini içerir. Günlük yaşamda bireyler sürekli bazı seçimler yapmak zorunda kalmaktadırlar. Bu nedenle eğitimin, çeşitli seçenekler arasından en doğru alternatifi seçme yeterliliği kazandırması gerekir. Bu yeterliği kazandırmada, okulda çocuğa seçme şansı verilmesi, karar alma sürecine katılması ve fikrine değer verilmesi önemlidir.

Öğretmenler: Öğrencilerin öğretmenler ile ilişkisini içerir. Öğretmenlerin günlük etkileşimleriyle çocukların içinde yaşadıkları sosyal atmosferin doğasını belirlediklerini dile getiren Saban (2000), çocukların sosyal ve ahlaki deneyimlerinin, genellikle öğretmenleriyle etkileşimleri sonucunda gösterdikleri sayısız davranış ve tepkilerinden oluştuğunu belirtmektedir.(Akt: Sarı,2007)

Fırsatlar: Öğrencilerin okuldaki durumlarını göz önüne alarak yaptıkları gelecek ve kariyer planlarını ifade eder. (Mok ve Flynn, 2002).

Başarı: öğrencilerin okul yaşamında ve okuldaki işlerde başarılı olması durumunu içerir. Okulda başarılı olan öğrencilerin okul yaşam kalitesini daha olumlu algıladıkları bilinmektedir. (Mok ve Flynn, 2002)

Karatzias, Power ve Swanson (2001) çalışmalarında, okul yaşam kalitesinin değişkenlerini, program, devam, öğretim yöntemleri, öğretim stilleri, öğrenme, kişisel ihtiyaçlar, değerlendirme, okulun değerler sistemi, bireylerin değerleri sistemi, destek, kariyer, ilişkiler, nesnel-çevresel faktörler ve öznel çevresel faktörler olarak ele almıştır. Fish ve Dane (2000), uyum, esneklik ve iletişim değişkenlerine bağlı olarak değerlendirmişlerdir. Johnson ve Stevens (2001) ise, değişkenleri, öğrenciye sunulan destek, yakın ilişkiler, yenilikler, kararlara katılım ve kaynak yeterliği olarak belirtmişlerdir.

Tangen (2009), öğrencilerin perspektifinden okul yaşam kalitesinin kavramsallaştırılması amacıyla yaptığı çalışmasında, okul yaşam kalitesini zamanın döngüsel boyutu, aracılık, eğitimsel işbirlikleri ve yaşam modeli olarak

okullaşma boyutları altında incelemiştir. Zamanın döngüsel boyutu adı altında, öğrencilerin yaşantıları işle ilgili zaman algısı ele alınmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmelere sonucunda, geçmiş, günümüz ve geleceğe dair zaman kavramlarını bir arada düşündükleri görülmektedir. Okula karşı olumlu ya da olumsuz tutumlarını ve okuldaki yaşantılarını değerlendirirken, geçmişte yaşadıkları bir deneyimden yola çıkarak, geleceğe dair yorumlar yapabilmektedirler. Aracılık boyutunda ise, öğrencilerin okul yaşamının başkaları tarafından kontrol edilmesi kastedilmektedir. Öğrenciler, okul yaşamlarının kontrolünün kendilerinden çok, öğretmenler, ebeveynler ve diğer yetkili kişilerin elinde olduğunu düşünmektedirler. Bunun yanı sıra, kontrol kendilerine bırakıldığında, sıkı çalışma, zorlandığı yerde öğretmene danışma gibi okul yaşamını kontrol edebilme yetenekleri olduğu ve bu şekilde olumlu okul deneyimlerine sahip oldukları belirtilmektedir. Eğitimsel işbirlikleri boyutunda, öğrencilerin öğretmenler, ebeveynler ve akranları ile ilişkileri incelenmektedir. Özellikle öğrencilerin hissettiklerine karşı duyarlı, kişisel yaşamı ve duygusal ihtiyaçlarıyla ilgili öğretmenler, öğrencilerin daha iyi olma hallerini, güven duygularını ve motivasyonlarını olumlu etkilemektedirler. Yaşam modeli olarak okullaşma boyutunda ise, okul yaşamının anlamlılığı ele alınmıştır. Öğrencilerin bakış açısına göre, bir dersin önemi, iş yaşamında kullanımı oranında artmaktadır. İleride aktif olarak kullanmayacaklarına inandıkları dersleri, daha önemsiz bulmaktadırlar.

Sarı (2007) tarafından geliştirilen ilköğretim öğrencilerine yönelik okul yaşam kalitesi ölçeği (OYKÖ), okula yönelik duygular, okul yönetimi, öğretmen-öğrenci etkileşimi, öğrenci-öğrenci iletişimi, sosyal etkinlikler ve statü boyutlarından oluşmaktadır. Daha sonra Doğanay ve Sarı (2006) tarafından üniversiteler için geliştirilen yaşam kalitesi ölçeğinden yararlanarak, Sarı, Ötünç ve Erceylan (2007) tarafından lise yaşam kalitesi ölçeğini (LİSEYKÖ) geliştirmişlerdir. Bu ölçeğin boyutları olarak da Okul yaşam kalitesi ölçeğinin (OYKÖ) boyutları tercih edilmiştir.

Yılmaz (2007), yaptığı çalışmasında okul yaşam kalitesi yerine okul yaşamının niteliği tanımlamasını kullanmıştır. Fakat çalışmanın içeriği incelendiğinde, bahsettiğini durumun okul yaşam kalitesi ile aynı olduğu anlaşılmaktadır. İsimlendirmedeki farklılık, çeviriden kaynaklanmaktadır. Yılmaz (2007), çalışmasında Epstein ve McPartland (1976)'ın belirttiği boyutları temel almıştır.

1.2.2.Üniversite Yaşam Kalitesi

Eğitim alanında yapılan okul yaşam kalitesi çalışmalarının bir kısmı da üniversite yaşam kalitesi konusuna yoğunlaşmıştır. Üniversitelerin diğer eğitim kurumlarından farklı yapısı, üniversite yaşam kalitesinin ayrıca ele alınmasını gerektirmiştir. Üniversite yönetimleri, öğrencilerin akademik, sosyal, barınma, beslenme ve ulaşım gibi çeşitli sorunlarının çözümü ve bu alanlardaki memnuniyetlerini misyonlarında belirtmektedirler. Çoğu üniversite, yaşam kalitesini kendi içerisinde, kendi olanaklarıyla belirlemeye çalışmaktadır.

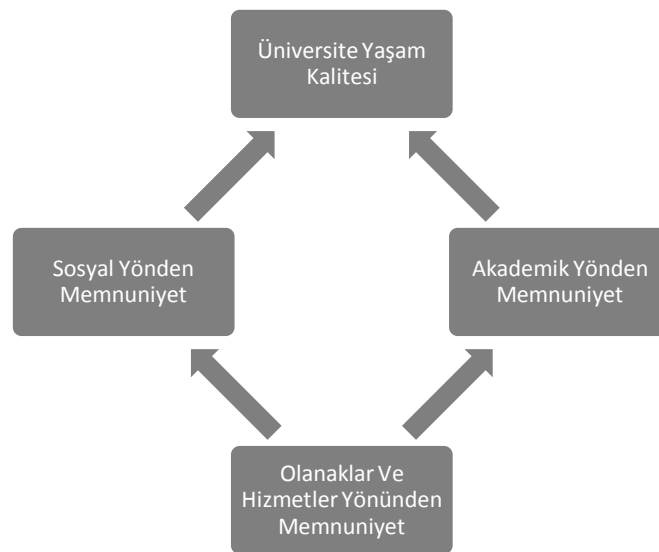
Üniversite yaşam kalitesi, üniversiteden memnuniyet derecesini ve öğrencilerin üniversite yaşamı boyunca pozitif duygular yaratan deneyimlerini içermektedir. Diğer bir deyişle, üniversite yaşam kalitesi bireylerin bir bütün olarak üniversite hayatının genel kalitesini olumlu bir biçimde değerlendirme derecesidir. (Sirgy, Grezeskowiak ve Rahtz, 2007)

Üniversite yaşam kalitesi alanında ilk çalışma, Butler (1978) tarafından Kara Harp Okulu'nun yaşam kalitesini belirlemek amacıyla yapılmıştır. 1977 yılında Amerika Birleşik Devletleri Askeri Akademisi tarafından yürütülen bir araştırmanın sonucudur. Akademik alandan çok sosyal alanın kalitesine yöneliktir. (Milbrath and Doyno, 1987)

Sirgy, Grezeskowiak ve Rahtz (2007), üniversite yaşam kalitesi alanında yapılan çalışmaları üç grup altında toplamıştır. Birinci grupta, öğrencilerin yaşam kalitesi ile kişilik, sağlık, çevre gibi özellikler arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar yer almaktadır. İkinci grupta üniversite öğrencileri için uyarlanmış

yaşam kalitesi çalışmaları gelmektedir. Üçüncü ve son grupta ise, üniversite yaşam kalitesinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar bulunmaktadır.

Sirgy, Grezeskowiak ve Rahtz (2007), çalışmalarında, üniversite yaşam kalitesi için bir model oluşturmuşlardır. Çalışmalarında üniversite yaşam kalitesini akademik yönden memnuniyet, sosyal yönden memnuniyet ve olanaklar ve hizmet yönünden memnuniyet boyutları altında ele almıştır.

Şekil 2: Sirgy, Grezeskowiak ve Rahtz (2007)'in Üniversite Yaşam Kalitesi Modeli

Yun ve Lee (2008), Kore'de yaptıkları çalışmalarında, üniversite yaşam kalitesini bilişsel ve duyuşsal olarak ikiye ayırarak incelemişlerdir. Eğitim hizmetleri, idari hizmetler ve olanakları üniversite hizmetleri başlığı altında ele alarak, yaşam kalitesinin en önemli belirleyicisi olarak nitelemişlerdir. Üniversite yaşam kalitesini eğitim hizmetlerinden memnuniyet, idari hizmetlerden memnuniyet, olanaklardan memnuniyet, üniversite ile özdeşleşme, kulaktan kulağa iletişim ve genel yaşam kalitesi boyutları altında incelemişlerdir. (Akt: Kangal, 2009) Dish vd. üniversite yaşam kalitesini toplam on boyut altında incelemiştir. Bunlar; uyuşturucu ve alkol tüketimi, sosyal ve cinsel davranışlar, zaman kullanımı, tüketim ve finansal konular, fiziksel ve ruhsal konular, çok

kültürlülük ve cinsiyet konuları, öğrenme stilleri, kariyer ve istihdam konuları, suç ve şiddet konuları ve yaşam konularıdır. Maggino ve Schifini D'Andrea (2003) ise geliştirdikleri ölçekte üniversite yaşam kalitesini çalışmaya yönelik motivasyon, okul performansı ve yaşam alanlarından doyum olmak üzere üç boyutta ele almışlardır. (Akt: Sirgy vd. ,2007)

MilBrath ve Doyno (1987) ile Dorman (1999) üniversite yaşam kalitesini öğretim elemanları açısından ele almışlardır. MilBrath ve Doyno (1987) SUNY at Buffalo'da yaptıkları araştırmalarında, üniversite yaşamına ait 123 değişkenle üniversite yaşam kalitesinin memnuniyetini belirlemeye çalışmışlardır. Dorman (1999) ise, akademik özgürlük, lisans öğretimine verilen önem, araştırma ve bilimsellik, yetkilendirme, yakın ilişkiler, misyonda anlaşma ve iş baskısı değişkenlerinden yola çıkarak üniversite yaşam kalitesini ele almıştır.

Yılmaz ve Çokluk-Bökeoğlu (2006) yaptıkları çalışmada, fakülte yaşamının niteliğini ölçen bir ölçek geliştirmişlerdir. Çalışma sonunda fakülte yaşamının niteliğini, sınıf ortamı ve öğrenci ilişkilerinden memnuniyet, öğretim elemanlarından memnuniyet ve fakülteden memnuniyet boyutlarında ele almış, toplam 37 maddeden oluşan bir geçerli ve güvenilir bir ölçek elde etmişlerdir.

Doğanay ve Sarı (2006), çalışmalarında, üniversite yaşam kalitesini demokratik yaşam kültürü ile ilişkilendirmişlerdir. Araştırmanın nicel boyutunda, geliştirmiş oldukları Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinden faydalanmış, nitel kısmında ise, farklı fakültelerden 15 öğrenci ile birebir görüşmeler yapmışlardır. Genel olarak, öğrenciler üniversite yaşam kültürünün demokrasiye uymadığı sonucuna varmışlardır.

1.3.Problem Durumu

Bireylerin yaşamlarından, mevcut durumlarından memnuniyet duymaları, maddi ve manevi beklentilerinin yeterince karşılanması, olabildiğince yüksek standartlarda yaşamlarını sürdürmeleri her zaman istenilen bir durum olmuştur.

Bireylerin refah düzeyi ne derece yüksek olursa, üretkenliklerinin o derece yüksek olacağı ve toplumdaki olumsuz davranışların da ters orantılı olarak azalacağı öngörülmektedir. Bu nedenle yaşam kalitesi kavramı 1970'li yıllardan itibaren önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir.

Zamanla yaşam kalitesi kavramı eğitimde verimliliğin artırılması amacıyla okul yaşam kalitesi çalışmalarına kaynaklık etmiştir. Okulun öğrencilerin severek ve isteyerek geldikleri bir yer haline getirilmesi ve okuldaki yaşantılarının iyileştirilmesi ile eğitimin kalitesinin artırılması amaçlanmıştır.

Okullardan farklı ve özerk bir yapısı olduğundan, üniversitedeki yaşamın kalitesi ayrı bir araştırma konusu olarak ortaya çıkmıştır. Üniversiteler öğrencilerin akademik, sosyal, barınma, beslenme, ulaşım gibi birçok alandaki ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılamakla yükümlüdürler. Bu alanlarda üst düzey beklentileri karşılamak ve yüksek standartlarda hizmet sunmak üniversitelerin temel görevlerinden biri olmuştur. Bu nedenle son yıllarda üniversite yaşam kalitesi ile ilgili çalışmalara ağırlık verilmiştir. Bu çalışmalar üniversite yaşam kalitesini belirlemeye yönelik ölçme aracı geliştirme çalışmaları ile üniversitelerin yaşam kalitesi profillerini ortaya koyma çalışmalarından oluşmaktadır.

Bu araştırmayla, Düzce Üniversitesi öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi düzeylerini belirlenmesi, çeşitli değişkenlere göre incelenmesi ve üniversite yaşam kalitesinin akademik başarıda ne derece etkili olduğunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, aşağıdaki problem ve alt problemlere cevap aranmıştır.

1.4. Problem Cümlesi

Üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesi düzeyleri bazı değişkenlere göre farklılık göstermekte midir ve öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyleri akademik başarının anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

1.5. Alt Problemler

- 1) Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyi,
 - a) Cinsiyete
 - b) Fakülte / Yüksekokula
 - c) Sınıfa
 - d) Aylık gelire
 - e) Ailelerinin ikamet ettiği yerleşim yeri türüne
 - f) Bir öğrenci topluluğuna üye olup olmama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

- 2) Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinde yer alan;
 - a) Öğretim elemanı ile ilişkiler
 - b) İdari personel ile ilişkiler
 - c) Öğrenciler arası ilişkiler
 - d) Üniversiteden memnuniyet
 - e) Sunulan olanaklaralt boyutları öğrencilerin akademik başarılarının anlamlı birer yordayıcısı mıdır?

1.6. Sayıtlılar

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ölçekleri gerçek durumlarını gösterecek şekilde cevapladıkları varsayılmıştır.

1.7.Sınırlılıklar

Bu araştırmanın elde edilen bulgular, araştırmacının geliştirmiş olduğu ölçeğin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

Bu araştırma, Düzce Üniversitesi'ne bağlı fakülte ve yüksekokullarda 2011-2012 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrencilerle sınırlıdır.

1.8.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amaçlarından ilki, öğrencilerin üniversite yaşam kalitesini ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmek ve bu ölçme aracını kullanarak, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Düzce Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesini bazı değişkenlere göre incelemektir. Araştırmanın ikinci amacı, üniversite yaşam kalitesi ölçeğine ait alt boyutlardan alınan puanların, öğrencilerin akademik başarısının anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığını belirlemektir.

Konuyla ilgili araştırmalar incelendiğinde, yaşam kalitesi alanında birçok araştırma yapıldığı görülmektedir. Eğitimde yaşam kalitesi alanında da, çok fazla olmasa da araştırmalar yapılmıştır ve yapılmaya devam etmektedir. Fakat üniversite yaşam kalitesi alanında yapılan araştırmalar hem ülkemizde hem de yurt dışında oldukça sınırlıdır. Bu açıdan, bu araştırmanın Türkiye'de az sayıda yapılmış olan üniversite yaşam kalitesi çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Ülkemizde, üniversiteler, toplam kalite yönetimi çalışmalarına önem vermektedirler. Kalite düzeylerini yükseltmek amacıyla çeşitli değerlendirmeler ve çalışmalar yapmaktadırlar. Fakat her üniversite, değerlendirmesini kendi belirlediği kriterler doğrultusunda yapmaktadır. Üniversite yaşam kalitesinin belirlenmesi amacıyla, tüm üniversitelerde uygulanabilecek, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı elde etmek, üniversiteleri birbirleri ile kıyaslayabilmek açısından önemlidir.

Okulların ve üniversitelerin kalitesini belirlemek amacıyla, günümüze kadar yapılmış olan çalışmaların çoğunda, öğretim elemanlarının, öğretmenlerin ya da

yöneticilerin görüşleri alınmıştır. Fakat okulların ve üniversitelerin asıl var oluş sebebi öğrencilerdir. Öğrencilerin görüşleri alınarak yaşam kalitesini belirlemek bu açıdan önemlidir. Üniversitedeki büyük çoğunluğu oluşturan öğrencilerin memnuniyetini sağlamak öncelikli olmalıdır.

Bu çalışma sonucunda üniversite yöneticileri ve öğretim elemanlarına daha kaliteli bir üniversite var etmek için gerekli veriler sağlanmış olacaktır. Bu verilerden ve araştırma önerilerinden faydalanılarak, daha kaliteli eğitim ve yaşam ortamları elde edilebilir. Kalitenin yükselmesi de öğrencilerin daha başarılı olmasını sağlayacaktır.

1.9.İlgili Araştırmalar

Argon ve Kösterelioğlu, 2009 yılında yaptıkları çalışmalarında, üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesi ve fakülte kültürü arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırma 2007-2008 eğitim öğretim yılında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan 460 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Araştırma sonunda öğrencilerin fakülte kültürüne ilişkin algıları yüksek çıkmıştır. Üniversite yaşam kalitesi açısından en yüksek düzeyde karalara katılım, en düşük düzeyde ise gelecek alt boyutunun olduğu görülmüştür. fakülte kültürü ile üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişki ise en yüksek öğretim elemanı-öğrenci etkileşimi alt boyutunda bulunmuştur.

Kuldip Singh ve Balyinder Singh (2010), Monash Deneyim Ölçeği ve Melbourne Deneyim Anketinden yararlanarak, Mara Teknoloji Üniversitesi öğrencileri için bir ölçek geliştirmişlerdir. Toplam 66 madde ve 8 alt boyuttan oluşan ölçek, 14 kampüste öğrenim gören 1167 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerin üniversiteye karşı pozitif deneyimleri oldukları görülmüştür.

Fakülte yaşamının niteliğini ölçmek amacıyla Yılmaz ve Çokluk Bökeoğlu (2006) tarafından, Fakülte yaşamının niteliği ölçeği geliştirilmiştir. Ölçek, Ankara Üniversitesi'nin farklı fakültelerinden 502 öğrenciye uygulanmıştır. Yapılan

faktör analizi sonucu ölçeğin üç alt boyutu olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği ise 0,87 bulunmuştur.

Doğanay ve Sarı (2006) “Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi” isimli çalışmalarında, Çukurova üniversitesi balcalı kampüsündeki yaşamı, demokratik yaşam kültürü çerçevesinde değerlendirmişlerdir. Veri toplama aracı olarak, geliştirdikleri Üniversite yaşam kalitesi ölçeğini kullanmışlardır. Ayrıca gönüllülük esasına dayalı olarak 15 öğrenci ile de görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin algılarına yönelik en düşük ortalamalar sınıf ortamı ve kararlara katılım, en yüksek ortalamalar ise kimlik ve sosyal olanaklar alt boyutlarına aittir.

Milbrath ve Doyno'nun (1987) SUNY- Buffalo Üniversitesi öğretim elemanları üzerinde yaptıkları araştırmada, kampus yaşamı ile ilgili 123 maddeye ait memnuniyet ve önem derecelerinin belirtilmesini istemişlerdir. Üniversiteler karmaşık yapılara sahip olduklarından, böyle bir çalışmanın üniversitelerin gelecek planları için önemli olduğunu düşünmüşlerdir. Kampus yaşamı genel olarak memnun edici düzeyde bulunmuştur.

Orta doğuda üniversite yaşam kalitesi üzerine araştırma yapan El Hassan (2011), Sirgy vd. (2007) tarafından geliştirilen üniversite yaşam kalitesi ölçeğini uyarlamıştır. Uyarlama basamaklarının her biri tek tek uygulanmış ve Lübnan kültürüne uygun geçerli ve güvenilir bir ölçek elde edilmiştir.

Tekkanat (2008), öğretmenlik bölümünde okuyan öğrencilerde yaşam kalitesini araştırmıştır. 391 öğrenciye dünya sağlık örgütünün yaşam kalitesi ölçeğini ve uluslar arası fiziksel aktivite envanteri uygulamıştır. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler ile Pearson Korelesyon Katsayısı, ANOVA, Bağımsız Örneklemeler için T Testi ve Çok Yönlü Regresyon analizi kullanılmıştır. Tüm öğrencilerde yaşam kalitesi bedensel alanı ile fiziksel aktivite düzeyi arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuş ($p < .05$) ve fiziksel aktivite düzeyinin yaşam

kalitesinin bedensel alanı üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

Kangal (2009), “Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi ve Türk Üniversite Öğrencilerine Uyarlanması” adlı çalışmada, Sirgy vd. (2007) tarafından geliştirilen ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemiş ve ölçeği Türk üniversite öğrencilerine uyarlamıştır. Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesini ölçmüş, üniversite yaşam kalitesinin genel yaşam kalitesi, genel yaşam doyumu ve üniversite ile özdeşleşme üzerine olan etkilerini araştırmıştır. Bu etkilerin araştırılması amacıyla yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Öğrencilerin akademik ve sosyal yönden memnuniyetlerinin genel yaşam kalitesi üzerinde etkili olduğu ancak olanaklar ve hizmetler yönünden memnuniyetin genel yaşam kalitesi üzerinde bir etkiye sahip olmadığı bulunmuştur.

Sirgy, Grzeskowiak ve Rahtz (2007), üniversite yaşam kalitesinin ölçmek için yaptıkları çalışmalarında, Amerika’daki üç büyük üniversite kampusunda araştırma yapmışlardır. 70 maddelik beşli likert tipinde hazırlanan ölçek, 714 işletme fakültesi öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. Sonuç olarak, akademik ve sosyal yönden memnuniyetin üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu bulmuşlardır. Bu iki değişken üniversite yaşam kalitesindeki değişimin %23’ünü açıklamaktadır.

2. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmaya katılan bireyler, veri toplama aracı ve verilerin toplanması ile verilerin analizi için kullanılan istatistiksel yöntemlerden bahsedilmektedir.

2.1.Araştırmanın Türü

Araştırmanın genel amacı, üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesi düzeylerini belirlemek amacıyla geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmek ve bu ölçeği kullanarak öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi profilini ortaya koymaktır. Bunun yanı sıra, öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeylerinin akademik başarıyı ne derece yordadığı da araştırılmıştır. Bu çalışma, öğrencilerin var olan yaşam kalitesi düzeylerinin ortaya konması ve yaşam kalitesinin başarının anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığının araştırılması nedeniyle ilişkisel tarama çalışmasıdır.

2.2. Çalışma Grubu

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi profilini ortaya koymak için seçilen çalışma grubunda, Düzce Üniversitesi'ne ait fakültelerde 2011-2012 eğitim öğretim yılında okumakta olan 529 öğrenci bulunmaktadır. Öğrenci sayılarına ilişkin dağılım Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Çalışma Grubunda Yer Alan Öğrenci Sayılarına İlişkin Dağılım

	Frekans	Yüzde
Cinsiyet		
Kız	254	48,0
Erkek	275	52,0
Toplam	529	100,0
Fakülte		
Mühendislik Fakültesi	88	16,6
Fen-Edebiyat Fakültesi	80	15,1
Sağlık Yüksek Okulu	77	14,6
Orman Fakültesi	70	13,2
Teknik Eğitim Fakültesi	69	13,0
İşletme Fakültesi	64	12,1
Yabancı Diller Y.O	81	15,3
Toplam	529	100,0
Sınıf		
Hazırlık	81	15,3
1.Sınıf	151	28,5
2.Sınıf	104	19,7
3.Sınıf	93	17,6
4.Sınıf	100	18,9
Toplam	529	100,0
Şehir		
Büyükşehir	260	49,1
Şehir	123	23,3
İlçe	86	16,3
Kasaba	18	3,4
Köy	42	7,9
Toplam	529	100,0
Gelir		
0-250 TL	105	19,8
251-500 TL	222	42,0
501-750 TL	105	19,8
751 TL ve Üzeri	97	18,3
Toplam	529	100,0
Topluluğa Üyelik		
Topluluğa Üye	162	30,6
Topluluğa Üye Değil	367	69,4
Toplam	529	100,0

Araştırma grubuna dahil olan öğrencilerin 254'ünü (%48) kız, 275'ini (%52) erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin 88'i (%16,6) mühendislik fakültesinde, 80'i (%15,1) fen-edebiyat fakültesinde, 77'si (%14,6) sağlık yüksek okulunda, 70'i (%13,2) orman fakültesinde, 69'u (%13) teknik eğitim fakültesinde, 64'ü (%12,1) işletme fakültesinde ve 81'i (%15,3) yabancı diller yüksek okulunda okumaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 81'i (%15,3) hazırlık, 151'i (%28,5) 1. sınıf, 104'ü (%19,7) 2. sınıf, 93'ü (%17,6) 3. sınıf ve 100'ü (%18,9) 4. sınıf öğrencisidir.

Öğrencilerin ailelerinin, 260'ı (%49,1) büyükşehir, 123'ü (%23,3) şehir, 86'sı (%16,3) ilçe, 18'i (%3,4) kasaba ve 42'si (%7,9) köyde ikamet etmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 105'i (%19,8) 0-250 TL, 222'si (%42) 251-500 TL, 105'i (%19,8) 501-750 TL ve 97'si (%18,3) 751 TL ve üzeri gelire sahip olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin 162'si (% 30,6) bir öğrenci topluluğuna üye olduğunu belirtirken, 367'si (%69,4) herhangi bir öğrenci topluluğuna üye olmadığını belirtmiştir.

2.3. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin (ÜYKÖ) Geliştirilmesi

Araştırma kapsamında, üniversite yaşam kalitesinin belirlenmesi amacıyla, araştırmacı tarafından "Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÜYKÖ)" geliştirilmiştir. Ölçeğin geliştirilmesinde, Tezbaşaran (2008)'in önerdiği, üç adımdan oluşan ölçek geliştirme süreci izlenmiştir:

1. Ölçülecek özelliğin tanımlanması
2. Deneme ölçeğinin düzenlenmesi ve deneme uygulaması
3. Deneme uygulamasından elde edilen verilerin analizi ve madde seçimi

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, öncelikle ölçülecek özellik olan “yaşam kalitesi” ve “üniversite yaşam kalitesi” kavramları araştırılmıştır. Üniversite yaşam kalitesi ile ilgili yurtiçi ve yurtdışındaki literatür taranarak, kuramsal yapıyla ilgili temel oluşturmuştur. Daha sonra, kuramsal temel çerçevesinde belirlenen beş alt boyut için, açık uçlu beş adet soru hazırlanmış ve bu sorular öğrencilere yöneltilerek öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Sorulara verilen cevaplar analiz edilmiş ve bilgiler, ölçek maddelerinin yazımında kullanılmıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan “Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği” klasik test teorisi temel alınarak hazırlanmış, beşli Likert tipinde bir ölçektir. Likert tipi ölçekler, bireyin çeşitli özellikleri bakımından, kendini gözleyerek, kendisi hakkındaki gözlem sonuçlarını bildirmesi esasına dayanır (Tezbaşaran, 2008). Ölçek geliştirme sürecinde kullanılan analizlerde ölçeğin bu özellikleri dikkate alınmıştır. Ölçeğe verilecek cevaplar ise, “Kesinlikle Katılmıyorum” (1 puan), “Katılmıyorum” (2 puan), “Kararsızım” (3 puan), “Katılıyorum” (4 puan) ve “Tamamen Katılıyorum” (5 puan) olarak derecelendirilmiştir. Öncelikle, madde havuzu için, 50 olumsuz ve 46 olumlu olmak üzere 96 madde hazırlanmıştır. Daha sonra bu maddeler için bir ölçme ve değerlendirme, iki eğitim programları ve öğretim ve bir psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanından görüş alınmıştır. Ayrıca, bir Türk Dili uzmanından maddeleri Türkçe anlaşılabilirlik bakımından değerlendirmesi istenmiştir. Uzmanların görüşleri doğrultusunda, 26 madde ölçekten çıkartılmış ve 33’ü olumsuz 37’si olumlu olmak üzere 70 maddelik deneme formu elde edilmiştir.

Deneme formunun düzenlenmesinde, öncelikle ölçek maddeleri gelişigüzel yerleştirilmiş, belirli bir sıra izlenmemiştir. 70 madde okunaklı bir şekilde yazılarak düzenlenmiş, cevaplama için uygun format oluşturulmuştur. Ölçek için, ölçeğin amacı, soru sayısı, elde edilen verilerin nasıl kullanılacağı, ölçeğin yapısı ve cevaplama süresi bilgilerini içeren bir yönerge hazırlanmış ve ölçeğe eklenmiştir.

Deneme formuna son hali verildikten sonra, 2011-2012 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Düzce Üniversitesi'nde öğrenim gören 480 öğrenci üzerinde deneme uygulaması yapılmıştır. Deneme uygulaması için, üniversitenin dört ayrı fakültesi ile bir yüksekokulunda okumakta olan öğrenciler çalışmaya dahil edilmişlerdir. Çalışmanın amacı üniversite yaşam kalitesini ölçmek olduğundan, farklı fakülteler ve sınıf düzeylerindeki öğrencilere ulaşmanın önemli olduğu düşünülmüştür. Uygulama için gerekli yazılı izin Düzce Üniversitesi Rektörlüğü'nden alınmıştır. Uygulamaların tamamlanması bir hafta sürmüş ve deneme formu bizzat araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

Ölçeğin uygulanması yaklaşık 45 dakika sürmüştür. Araştırmacı bizzat sınıflara girerek kendini tanıtmış, araştırmanın amacını belirtmiştir. Daha sonra formun nasıl doldurması gerektiği anlatılmış ve mümkün olduğunca boş madde bırakılmaması istenmiştir. Deneme formunu cevaplamaya gönüllü olan öğrencilerin formu doldurması sağlanmıştır

Ölçeğin deneme uygulaması gerçekleştirildikten sonra, öncelikle formların eksiksiz doldurulup doldurulmadığı kontrol edilmiş ve eksiksiz doldurulan 451 form değerlendirmeye alınmıştır.

Ön uygulamaya katılan öğrencilere ait demografik özellikler incelendiğinde, 451 öğrencinin 210'unu (%46,6) kız ve 241'ini (%53,4) ise erkek öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Öğrencilerin 68'i (%15) Orman Fakültesi, 82'si (%18,2) Fen-Edebiyat Fakültesi, 79'u (%17,5) Mühendislik Fakültesi, 86'sı (%19,1) Yabancı Diller Yüksek Okulu ve 136'sı (%30,2) Teknik Eğitim Fakültesi'nde öğrenim görmektedir. Bunun yanı sıra, araştırmanın ön uygulamasına katılan öğrencilerin 86'sı (%19,2) hazırlık sınıfı, 100'ü (%22,3) 1. sınıf, 75'i (%16,7) 2. sınıf, 108'i (%24,1) 3. sınıf ve 79'u (%17,5) 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Daha sonra maddelerin puanlanması için gerekli düzenlemeler yapılmış, ters maddeler uygun şekilde kodlanmıştır. Ön uygulamada elde edilen veriler:

1. Maddelerin psikometrik özellikleri
2. Ölçeğin psikometrik özellikleri (Anıl, 2008) açısından incelenmiştir.

2.3.1. Maddelerin Psikometrik Özellikleri

Maddelerin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla öncelikle her madde için madde ayırıcılık gücü hesaplanmıştır. Madde ayırıcılık gücünün hesaplanmasında madde-ölçek korelasyonu, ve basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Daha sonra ise, maddelerin ortalamaları hesaplanmıştır.

Madde-ölçek korelasyonunun hesaplanması için öncelikle deneme formuna ait toplam puan hesaplanmış ve her bir madde için madde-toplam korelasyonu bulunmuştur. Ölçeğin deneme formuna, iç tutarlılığı sağlayıp sağlamadığının belirlenmesi amacıyla basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Basit doğrusal regresyon analizi sonucunda, regresyon katsayısının işareti eksi olan maddeler ile istatistiksel olarak anlamlı olmayan maddelerin, ölçek dışı bırakılması önerilmiştir. (Tezbaşaran,2008).

Deneme formundaki maddelere ait madde ölçek korelasyonu ve basit doğrusal regresyon katsayılarının yer aldığı Tablo 4 incelendiğinde, 16. madde dışında kalan tüm maddelerin madde ölçek korelasyonunun pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Maddelere ait basit doğrusal regresyon katsayıları da incelendiğinde, yalnızca 16. maddenin düşük regresyon katsayısına sahip olduğu ve istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Deneme formundaki, 16. madde dışında kalan 69 maddenin, nihai forma alınabilecek nitelikte olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine Ait Madde Analiz Sonuçları

Maddeler	\bar{X}	S	R	Basit Doğrusal Regresyon Analizi		
				β	t	P*
1. madde	3,72	1,11	0,445*	13,03	10,53	0,00
2. madde	3,31	1,04	0,174*	5,48	3,75	0,00
3. madde	3,49	1,11	0,404*	11,83	9,34	0,00
4. madde	2,92	1,33	0,283*	6,94	6,25	0,00
5. madde	3,29	1,09	0,456*	13,56	10,85	0,00
6. madde	3,01	1,08	0,272*	8,23	5,98	0,00
7. madde	3,12	1,11	0,476*	13,95	11,48	0,00
8. madde	3,11	1,11	0,376*	11,05	8,58	0,00
9. madde	3,19	1,12	0,546*	15,94	13,81	0,00
10. madde	2,44	1,27	0,469*	12,04	11,25	0,00
11. madde	2,91	1,20	0,409*	11,18	9,48	0,00
12. madde	2,95	1,13	0,571*	16,49	14,72	0,00
13. madde	3,63	1,03	0,464*	14,66	11,09	0,00
14. madde	4,40	0,91	0,217*	7,81	4,71	0,00
15. madde	3,57	1,06	0,439*	13,54	10,35	0,00
16. madde	2,65	1,07	0,057	1,75	1,21	0,223
17. madde	2,84	1,14	0,467*	13,37	11,18	0,00
18. madde	3,09	1,17	0,577*	16,19	14,96	0,00
19. madde	4,26	0,93	0,179*	6,29	3,86	0,00
20. madde	2,80	1,21	0,512*	13,81	12,62	0,00
21. madde	2,57	1,30	0,288*	7,24	6,37	0,00
22. madde	2,79	1,12	0,380*	11,08	8,70	0,00
23. madde	3,14	1,18	0,382*	10,55	8,76	0,00
24. madde	3,98	1,16	0,258*	7,21	5,64	0,00
25. madde	2,60	1,29	0,377*	9,49	8,61	0,00
26. madde	2,56	1,21	0,354*	9,53	8,02	0,00
27. madde	3,01	1,20	0,417*	11,30	9,72	0,00
28. madde	3,19	1,08	0,318*	9,56	7,10	0,00
29. madde	3,39	1,06	0,493*	15,18	12,01	0,00
30. madde	3,18	1,08	0,318*	9,62	7,10	0,00
31. madde	2,33	1,17	0,372*	10,37	8,48	0,00
32. madde	2,68	1,09	0,322*	9,64	7,20	0,00
33. madde	2,33	1,29	0,359*	9,05	8,14	0,00
34. madde	3,34	1,21	0,300*	8,06	6,66	0,00
35. madde	2,51	1,19	0,407*	11,15	9,44	0,00

Maddeler	\bar{X}	S	R	Basit Doğrusal Regresyon Analizi		
				β	t	P*
36. madde	2,92	1,03	0,455*	14,41	10,82	0,00
37. madde	3,33	1,15	0,586*	16,64	15,38	0,00
38. madde	2,19	1,41	0,168*	3,88	3,61	0,00
39. madde	2,84	1,19	0,505*	13,85	12,40	0,00
40. madde	3,04	1,08	0,535*	16,10	13,40	0,00
41. madde	2,60	1,20	0,431*	11,73	10,13	0,00
42. madde	2,89	1,20	0,488*	13,28	11,86	0,00
43. madde	2,88	1,12	0,496*	14,40	12,11	0,00
44. madde	2,87	1,14	0,636*	18,22	17,45	0,00
45. madde	3,49	1,15	0,465*	13,17	11,13	0,00
46. madde	2,78	1,27	0,437*	11,20	10,29	0,00
47. madde	3,14	1,10	0,450*	13,29	10,68	0,00
48. madde	3,10	1,07	0,406*	12,37	9,41	0,00
49. madde	3,25	1,00	0,511*	16,64	12,60	0,00
50. madde	2,99	1,06	0,491*	15,06	11,95	0,00
51. madde	2,47	1,16	0,315*	8,87	7,03	0,00
52. madde	3,11	1,09	0,446*	13,32	10,55	0,00
53. madde	2,33	1,03	0,450*	14,21	10,67	0,00
54. madde	2,70	1,04	0,425*	13,35	9,94	0,00
55. madde	2,80	1,21	0,547*	14,75	13,83	0,00
56. madde	3,20	1,16	0,450*	8,42	6,65	0,00
57. madde	2,74	1,15	0,425*	17,08	16,09	0,00
58. madde	2,90	1,17	0,547*	17,12	16,54	0,00
59. madde	2,55	1,35	0,300*	5,87	5,33	0,00
60. madde	2,40	1,20	0,605*	12,83	11,39	0,00
61. madde	2,38	1,12	0,615*	6,85	5,14	0,00
62. madde	3,25	1,09	0,244*	12,69	9,99	0,00
63. madde	3,38	1,03	0,427*	8,39	5,84	0,00
64. madde	3,01	1,09	0,266*	17,13	14,87	0,00
65. madde	2,66	1,05	0,574*	16,72	13,64	0,00
66. madde	3,43	1,04	0,541*	7,41	5,18	0,00
67. madde	3,12	1,04	0,238*	17,66	14,56	0,00
68. madde	2,52	1,27	0,566*	7,65	6,63	0,00
69. madde	2,84	1,16	0,482*	13,54	11,65	0,00
70. madde	3,07	1,07	0,466*	14,21	11,16	0,00

*p<0,01

2.3.2. Ölçeğin Psikometrik Özellikleri

Bu bölümde, Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin güvenilirliği ve geçerliğine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.3.2.1. Geçerlik

Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin geçerliğinin belirlenmesi amacıyla kapsam ve yapı geçerliliği incelenmiştir.

2.3.2.1.1. Kapsam Geçerliği

Kapsam geçerliği, bir ölçme aracının, ölçülmek istenen özellikleri ne derece kapsadığıdır (Turgut, 2011). Baykul (2000), kapsam geçerliğini nicel olarak belirleme çalışmaları olsa da, bu geçerlik türünün daha çok uzman kanısıyla belirlendiğini belirtmiştir. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin kapsam geçerliğinin sağlanması amacıyla Hacettepe Üniversitesi'nden bir, Düzce Üniversitesi'nden iki ve Selçuk Üniversitesi'nden bir olmak üzere dört eğitim bilimleri uzmanının görüşleri alınmıştır. Uzmanlarla görüşmeler birebir yapılmış, her bir maddeyi ve deneme formunun tamamını kapsam geçerliği açısından değerlendirmeleri istenmiştir. Hazırlanan 96 maddeden 26'sı bu süreçte deneme formundan çıkarılmıştır.

2.3.2.1.2.Yapı Geçerliği

Yapı geçerliği, bir ölçme aracının, ölçülmek istenen soyut bir kavramı ne derece ölçebildiğini gösterir (Büyüköztürk 2009, Balcı 2009, Tavşancıl 2010). Ebel ve Frisbie (1991) ise yapı geçerliğini, ölçek geliştiricilerin ölçmeyi planladıkları psikolojik yapının, bahsi geçen içerikle aslında ölçülebildiği savını destekleyen kanıtları biriktirme süreci olarak tanımlamaktadır.

Balcı (2009), yapı geçerliğini sağlamanın faktör analizi ve bilinen bir grup ya da önceden geçerliği saptanmış bir ölçme aracı ile kıyaslama olmak üzere iki yolu olduğunu belirtmiştir. Bu araştırmada, Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin yapı geçerliğinin sağlanması amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri kullanılmıştır.

Açımlayıcı Faktör Analizi

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA), aynı özelliği ölçen değişkenleri bir boyut altında toplayarak, daha az sayıda boyutla ölçmeyi açıklamayı amaçlayan bir istatistiksel yöntemdir (Büyüköztürk, 2009). Özetle, bir ölçmede, ortak boyutların saptanması ve bağımlılık yapısının yok edilmesi yöntemidir (Tavşancıl, 2010; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010).

Araştırmacı tarafından geliştirilen Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin (ÜYKÖ) yapı geçerliğini sağlama ve ölçtüğü boyutları belirleme amacıyla AFA uygulanmıştır. Analiz için, ölçeğin deneme formunun uygulandığı, 451 kişilik öğrenci grubundan elde edilen veriler kullanılmıştır. Öncelikle, verilerin faktör analizine uygun olup olmadıklarının belirlenmesi amacıyla, "Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Uygunluğu Testi" ve "Bartlett Küresellik Testi" yapılmıştır (Palland, 2005; Field, 2009). KMO Örneklem Uygunluğu Testi, örneklemin büyüklüğü açısından veri yapısının uygunluğunu ölçer ve ölçeğin maddeleri arasındaki korelasyon derecesini inceler (Ntoumanis, 2001; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010). KMO testi sonucu bulunan değer 0,60 ve üzeri olması durumunda örneklemin faktör analizi için uygun olduğu belirtilmiştir (Tabachnick ve Fidel, 2001; akt. Pallant, 2005; Ntoumanis, 2001; Hinton, 2004). Kaiser (1974) ise, KMO değeri için; 0,50-0,60 arası kötü, 0,61-0,70 arası zayıf, 0,71-0,80 arası orta, 0,81-0,90 arasını iyi ve 0,90 üstünü mükemmel olarak tanımlamıştır (Akt. Field, 2009; Tavşancıl, 2010; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010). Verilerin faktör analizine uygunluğunu sınavan diğer bir test ise Bartlett Küresellik Testi'dir. Verilerin çok değişkenli normal dağılımdan gelip gelmediği bu test ile belirlenmektedir (Tavşancıl, 2010). "Bartlett Küresellik

Testi'nin anlamlılık değerinin 0,05 küçük olması, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğinin ve faktör analizi uygulanabileceğinin göstergesidir (Field, 2009; Pallant, 2005; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010)

ÜYKÖ deneme formundan elde edilen verilere ait KMO Örneklem Uygunluğu Testi sonucu 0,890 bulunmuştur. Bu değer, 0,80'den büyük olduğundan örneklem uygunluğu seviyesi kabul edilebilir sınırın üzerindedir. Bartlett Küresellik Testi sonucu da ($X^2_{2415} = 10285,699$) 0.05 düzeyinde anlamlı çıkmıştır. Her iki varsayım da karşılandığından, veriler faktör analizi için uygundur.

Verilerin faktör analizi için uygun olduğu belirlendikten sonra, faktör yapısının belirlenmesi için açımlayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmış, faktörleştirme tekniği olarak da temel bileşenler analizi tercih edilmiştir. Temel bileşenler analizi, en sık kullanılan faktörleştirme tekniklerinden biridir. Temel bileşenler analizinin amacı, her bir bileşenle veri setinden azami varyansı çıkarmaktır. (Tabachnick ve Fidel, 2001; akt. Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010) döndürme yöntemi olarak da varimax döndürme tercih edilmiştir. Varimax döndürme yöntemi, faktörlerin ilişkisiz olduğu durumlarda kullanılan yorumlamayı kolaylaştıran bir tekniktir (Büyüköztürk 2008). Belirli bir faktör altında yüksek değer gösteren maddeler, o faktörü iyi derecede ölçen maddeler olarak tanımlanır. Bir maddenin faktör yükünün en az 0,30 olması gerektiği alan yazınında birçok araştırmacı tarafından belirtilmiştir. Fakat bu değerin 0,40 olması gerektiğini savunan araştırmacılar da vardır. Nitelikli maddeler elde etmek ve açıklanan varyansın yüksek olması amacıyla faktör yükü 0,40 ve üzerindeki maddeler analize dahil edilmiştir. Faktör yükü 0,40'ın altında olan maddeler ile aynı anda birden çok boyutta yüksek faktör yüklerine sahip olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Analiz sonucunda 35 madde 5 alt boyut altında toplandığı görülmektedir. Açıklanan varyans %46,2'dir. Sosyal bilimlerde açıklanan varyansın %40 ile %60 arasında olmasının yeterli olduğu belirtilmiştir. (Scherer, Wiebe, Luther ve Adams, 1988; akt: Tavşancıl, 2010). Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'ne ait açımlayıcı faktör analizine ilişkin bilgiler Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine ait Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Madde No	1. Boyut	2. Boyut	3. Boyut	4. Boyut	5. Boyut
9	0,729				
12	0,698				
7	0,639				
69	0,636				
37	0,635				
29	0,583				
49	0,583				
3	0,563				
40	0,544				
1	0,512				
45	0,484				
55		0,723			
58		0,714			
57		0,703			
10		0,665			
60		0,639			
46		0,585			
52			0,643		
67			0,643		
50			0,641		
36			0,602		
47			0,556		
44			0,455		
31				0,740	
51				0,644	
26				0,542	
53				0,515	
25				0,497	
41				0,479	
30					0,748
63					0,685
8					0,670
28					0,590
6					0,536
2					0,489

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Yapı geçerliğini sağlamanın diğer bir yolu da doğrulayıcı faktör analizi (DFA)'dir (Kline, 2005). DFA genellikle çok maddeli ölçme araçlarının psikometrik özelliklerinin belirlenmesi ve yorumlanması amacıyla kullanılır (Floyd and Wideman, 1995; akt; Yılmaz ve Çelik, 2009). DFA, faktör analizi üzerine kurulu hipotezlerin test edilmesine olanak sağlayan bir yöntemdir (Özdamar, 2002).

Temeli, Yapısal Eşitlik Modeline (YEM) dayanır. DFA, faktör analizinin ve geliştirilen modelin geçerliği hakkında daha sağlıklı bilgiler verir ve bu nedenle AFA'dan daha güçlüdür (Şencan, 2005). AFA ile belirlenen alt faktörlerin ölçeğin genel yapısı ile uyumunun belirlenmesi amacıyla, veri setine DFA uygulanmıştır. Analiz için 434 kişiden oluşan öğrenci grubundan toplanan veriler kullanılmıştır. Yanlılığı önlemek amacıyla, AFA ve DFA analizleri için farklı gruplardan veriler toplanmıştır. Lisrel 8.80 istatistik paket programı ile veriler analiz edilmiştir.

DFA'da modelin değerlendirilmesi amacıyla uyum iyiliği indeksleri elde edilir. Bu indekslerden ilki Ki-Kare Uyum İstatistiği(Chi-Square Goodness, X^2)'dir. En temel uyum testidir. Diğerleri ise, İyilik Uyum İndeksi (Goodness Of Fit Index, GFI), Düzenlenmiş İyilik Uyum İndeksi (Adjusted Goodness Of Fit Index, AGFI), Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (Root Mean Square Error Of Approximation, RMSEA), Artık Ortalamaların Karekökü (Root Mean Square Residuals, RMR), Standardize Edilmiş Artık Ortalamaların Karekökü (Standardized Root Mean Square Residuals, SRMR), Normlaştırılmış Uyum İndeksi (Normed Fit Index, NFI) Normlaştırılmamış Uyum İndeksi (Non-Normed Fit Index, NNFI), Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (Comparative Fit Index, CFI)'dir. (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010). Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'ne DFA sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

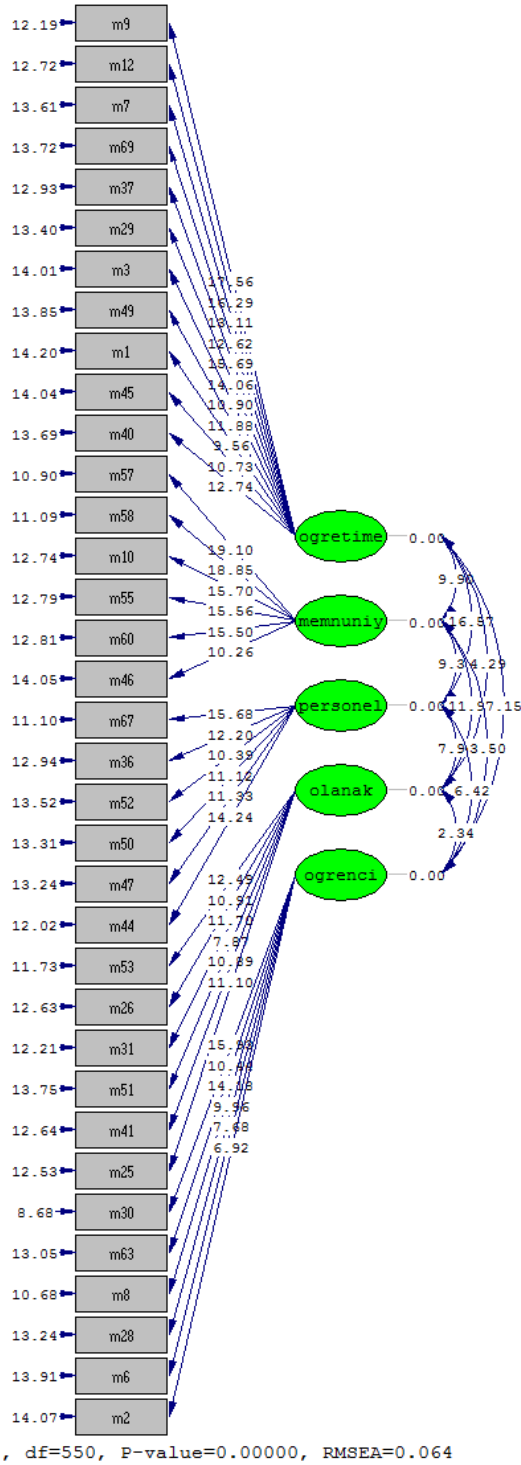
Tablo 6: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine Ait Uyum İndeksleri

X^2	df	X^2/df	GFI	AGFI	RMSEA	IFI	SRMR	NFI	NNFI	CFI
1517,98	550	2,75	0,83	0,81	0,064	0,92	0,059	0,88	0,92	0,92

DFA'ya ait uyum indeksleri incelendiğinde, serbestlik derecesi (df) 550 için $X^2=1517,98$ ve $p = 0,000$ bulunmuştur. X^2 'nin istatistiksel olarak anlamlı çıktığı görülmektedir. Fakat örneklem büyüdükçe istatistiksel olarak anlamlı çıkma olasılığı artacağından, X^2/df oranına bakılması önerilmektedir. Bu oranın 3'ten küçük olması mükemmel uyumu göstermektedir (Kline 2005). Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği için bu oran 2,75'dir ve 3 ten küçük olduğundan ÜYKÖ'nün mükemmel uyum gösterdiği söylenebilir. GFI ve AGFI 0 ile 1 arasında değerler

alır ve 1'e yaklaştıkça uyum mükemmelleşir. 0,90'dan büyük GFI ve AGFI değerleri iyi uyumun göstergesidir (Sümer, 2000; akt. Çokluk ve arkadaşları, 2010) ÜYKÖ için GFI 0,83, AGFI 0,81 bulunmuştur. Bulunan değerler 0,90'ın altında olsa da diğer uyum iyiliği indeksleriyle beraber değerlendirildiğinde kabul edilebilir sınırlar içerisindedir. RMSEA değeri 0,064 bulunmuştur. Bu değer 0,05'in altında olduğunda mükemmel uyumun göstergesidir (Kline, 2005). Diğer uyum indeksleri ile beraber değerlendirildiğinde, 0,064 iyi uyumun göstergesidir. SRMR değerli 0,05-0,08 arasında ise zayıf uyum, 0,00-0,05 arasında ise mükemmel uyum anlamına gelmektedir (Brown, 2006; akt. Çokluk ve arkadaşları, 2010). SRMR değerinin 0,059 ile iyi uyum gösterdiği söylenebilir. IFI, NFI, NNFI ve CFI indeksleri için 0,90 üzeri iyi uyumun 0,95 üzeri ise mükemmel uyumun göstergesidir. ÜYKÖ'nün NFI, NNFI ve CFI indeksleri için de uyumunun iyi olduğu görülmektedir. Tüm uyum indeksleri bir arada değerlendirildiğinde, ÜYKÖ'de yer alan 35 madde ve 5 alt faktör için oluşturulan DFA modelinin iyi uyuma sahip olduğu söylenebilir.

Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk (2010), uyum iyiliklerinin yanı sıra yol diyagramının da incelenerek uyumun değerlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bunun için de öncelikle t değerlerinin yer aldığı yol diyagramının incelenip, t değeri anlamlı olmayan maddelerin tespit edilmesi ve ölçekten çıkarılması gerekmektedir. t değerlerinin yer aldığı yol diyagramı incelendiğinde, 0,05 düzeyinde tüm maddelere ait t değerlerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir.

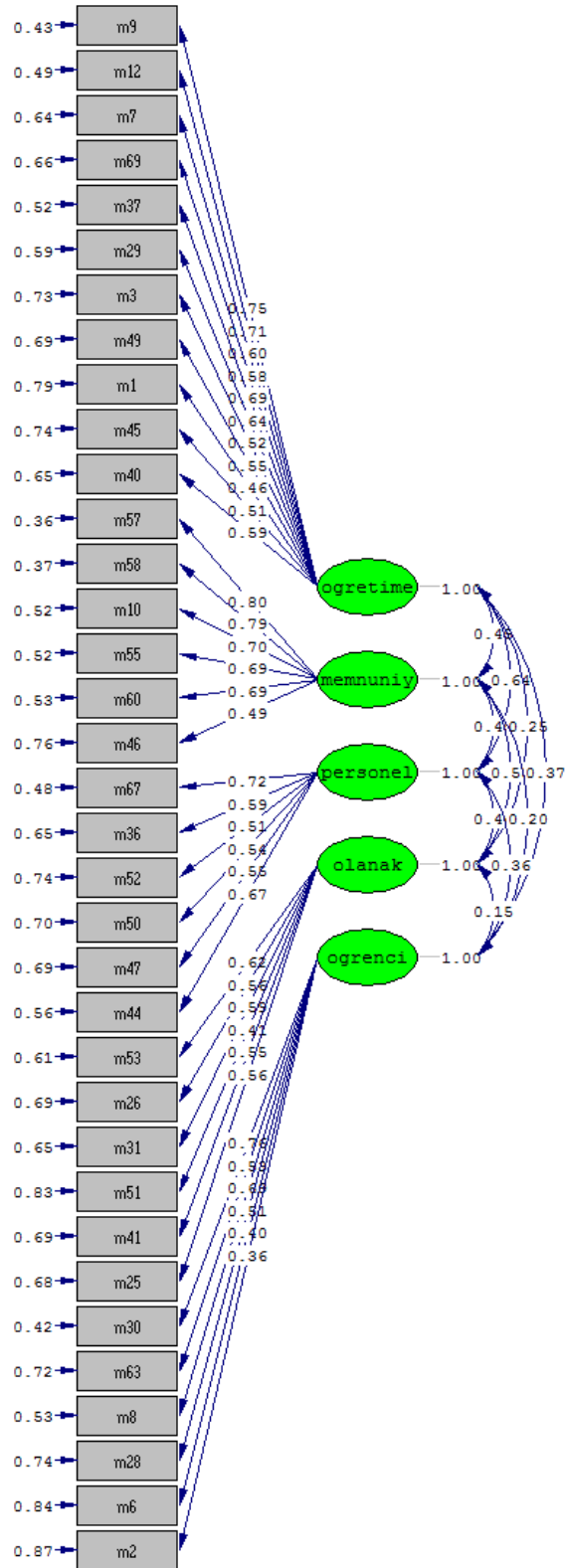

Şekil 3: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğindeki Maddelere İlişkin t Değerlerinin Yer Aldığı Yol Diyagramı

İncelenmesi gereken bir diğer kısım ise, standart katsayıların yer aldığı yol diyagramıdır. Bu diyagramda, faktör yükleri, maddelerin standart hataları ve gizil değişkenler arası ilişkilere ait katsayılar yer almaktadır. Diyagrama ilişkin bilgiler Şekil 4 ve Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğindeki Maddelere ait DFA Sonucu Elde Edilen Madde Faktör Yükleri Ve Açıklanan Varyans Oranları

Faktörler	Maddeler	Faktör yükleri (λ)	Açıklanan varyans (R^2)
Öğretim Elemanı ile ilişkiler	9	0,75	0,57
	12	0,71	0,51
	7	0,60	0,36
	69	0,58	0,34
	37	0,69	0,48
	29	0,64	0,41
	3	0,52	0,27
	49	0,55	0,31
	1	0,46	0,21
	45	0,51	0,26
Üniversiteden Memnuniyet	40	0,59	0,35
	57	0,80	0,64
	58	0,79	0,63
	10	0,70	0,48
	55	0,69	0,48
	60	0,69	0,47
İdari Personel ile ilişkiler	46	0,49	0,24
	67	0,72	0,52
	36	0,59	0,35
	52	0,51	0,26
	50	0,54	0,30
	47	0,55	0,31
Sunulan Olanaklar	44	0,67	0,44
	53	0,62	0,39
	26	0,56	0,31
	31	0,59	0,35
	51	0,41	0,17
	41	0,55	0,31
Öğrenciler Arası ilişkiler	25	0,56	0,32
	30	0,78	0,58
	63	0,53	0,28
	8	0,69	0,47
	28	0,51	0,26
	6	0,40	0,16
2	0,36	0,13	

Şekil 4: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğindeki Maddelere İlişkin Standart Katsayıların Yer Aldığı Yol Diyagramı

Geçerliliğe ilişkin kanıtlardan biri de alt faktörler arası korelasyona ilişkin katsayılarıdır. Alt faktörler arası korelasyon değerlerinin ne çok yüksek, ne de çok düşük olmaması gereklidir. Korelasyon değerinin çok düşük olması faktörlerin birbiri ile ilişkisiz özellikleri ölçtüğü, çok yüksek olması ise aynı ya da çok benzer özellikleri ölçtüğünü gösterir. ÜYKÖ'nün alt faktörleri arasındaki korelasyonu hesaplamak için Pearson Korelasyonu kullanılmıştır. Alt faktörler arası korelasyon katsayıları 0,143 ile 0,547 arasında değişmektedir. Değerlerin hepsi 0,01 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 8: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Alt Boyutları Arasındaki Korelasyonlar

	1. Faktör	2. Faktör	3. Faktör	4. Faktör	5. Faktör
1. Faktör	1,00				
2. Faktör	0,430*	1,00			
3. Faktör	0,547*	0,387*	1,00		
4. Faktör	0,326*	0,184*	0,291*	1,00	
5. Faktör	0,258*	0,457*	0,352*	0,143*	1,00

2.3.2.2. Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme aracının, tesadüfi hatalardan arınık olma derecesidir (Balcı, 2009; Baykul, 2000). Bir ölçme aracının ölçümünü etkileyen bütün özellikler değişmiyor ve tekrarlanan ölçümlerde elde edilen değerler değişmiyorsa ölçeğin güvenilirliği yüksektir (Tavşancıl, 2010).

Crocker ve Algina (1986) güvenilirliğin dört farklı şekilde ele alınabileceğini söylemiştir. Bunlar;

1. Ölçekteki tüm maddelerin aynı kavramsal yapıyı hatasız ölçmesi
2. Ölçeğin farklı zamanlarda aynı ölçüm sonuçlarını vermesi
3. Ölçeğin aynı kavramı ölçen diğer ölçüm sonuçları ile tutarlı olması
4. Farklı gözlemcilerin yaptıkları ölçümlerin aynı sonucu vermesidir.

Güler (2011) ise güvenilirliği duyarlılık, tutarlılık ve kararlılık olarak üç boyutta ele almıştır. Duyarlılık ölçme aracının hassaslığı, tutarlılık ölçme aracının defalarca kullanılması sonucu elde edilen sonuçların benzerliği, kararlılık ise ölçme aracına ait ölçüm sonuçlarının zamanla değişmemesi olarak tanımlanmıştır.

ÜYKÖ'nün güvenilirliği için, Cronbach Alpha ve test-tekrar-test güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ile iç tutarlılık, test-tekrar-test güvenilirlik katsayısı ile kararlılık bakımından güvenilirlik incelenmiştir.

Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayısı

Üniversite Yaşam kalitesi Ölçeğinin ve her bir alt boyutunun iç tutarlılığını belirlenmesi amacıyla Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular, Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin İç Tutarlılık Katsayıları

	1. Faktör	2. Faktör	3. Faktör	4. Faktör	5. Faktör	Toplam
İç Tutarlılık Katsayısı	0,859	0,828	0,771	0,706	0,708	0,895

Her bir alt boyuta ve ölçeğin tamamına ilişkin iç tutarlılık katsayıları yüksektir. Üniversite yaşam kalitesinin güvenilirliğinin yüksek olduğunun bir göstergesidir.

Test- Tekrar Test Güvenirliği

Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin test-tekrar-test güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla, ölçeğin nihai formu, 2 hafta arayla 25 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar arasındaki korelasyon hesaplandığında, korelasyon katsayısı 0,89 bulunmuştur. Korelasyon katsayısı 1'e yakın olduğundan, iki uygulama

arasında yüksek ilişki olduğu görülmektedir. Buradan yola çıkarak, Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin kararlı ölçmeler yaptığı söylenebilir.

2.4. ÜYKÖ'nün Nihai Formunun Uygulanması

2.4.1. Nihai Ölçek Formunun Uygulanması Sırasında Yapılan İşlemler

Ölçek geliştirme aşamaları tamamlandıktan sonra, toplam 5 alt boyut ve 35 maddeden oluşan nihai ölçek formu elde edilmiştir. Nihai ölçek formu düzenlenmiş ve yönergesi anlaşılır bir şekilde hazırlanarak son hali verilmiştir. Daha sonra öğrencilerin gönüllülüğü esas alınarak Düzce Üniversitesi'nde 2011-2012 eğitim öğretim yılında okumakta olan 529 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulama 5 fakülte ve 2 yüksekokulda okuyan öğrencileri kapsamaktadır. Uygulama, araştırmacı tarafından yapılmış ve yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

2.4.2. Verilerin Analizi Sırasında Yapılan İşlemler

Tüm veriler, alt problemlere göre sırayla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde, birinci alt problem için, iki kategorili değişkenlerin karşılaştırılmasında bağımsız örneklem için t testi, üç ve daha fazla kategorili değişkenlerin karşılaştırılmasında ise tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. Anlamlı çıkan sonuçlarda, farkın kaynağını belirlemek için Post-Hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır. İkinci alt problem için, ÜYKÖ alt boyutlarının başarıyı yordama derecesi araştırılmış, bunun için çoklu regresyon analizi tercih edilmiştir. Regresyon yöntemi olarak Enter yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar bulgular kısmında yer almaktadır.

3. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma sırasında toplanan verilerin analizinden elde edilen bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Bulgular, alt problemlere göre sırasıyla ele alınmıştır.

3.1. Alt Problem 1'e İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin ÜYKÖ'den aldıkları puanların, öğretim elemanı ile ilişkiler, idari personel ile ilişkiler, öğrenciler arası ilişkiler, üniversiteden memnuniyet ve sosyal olanaklar alt boyutlarına ilişkin ortalama ve standart sapmaları Tablo 10'de verilmiştir.

Tablo 10: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyutlar	\bar{X}	S
Öğretim Elemanı İle İlişkiler	3,17	,734
İdari Personel ile İlişkiler	3,05	,708
Öğrenciler Arası İlişkiler	3,19	,637
Üniversiteden Memnuniyet	2,72	,838
Sunulan Olanaklar	2,68	,630
Toplam	2,99	,498

Tablo 10 incelendiğinde, en düşük ortalamanın ($\bar{X} = 2,68$) "Sunulan Olanaklar", en yüksek ortalamanın ise, ($\bar{X} = 3,19$) "Öğrenciler Arası İlişkiler" boyutunda olduğu görülmektedir. Diğer boyutlar sırasıyla "Öğretim Elemanı İle İlişkiler" ($\bar{X} = 3,17$), "İdari Personel İle İlişkiler" ($\bar{X} = 3,05$) ve "Üniversiteden Memnuniyet" (2,72) boyutlarıdır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyleri, cinsiyete, fakülteye, okudukları sınıfa, aylık gelirlerine, ailelerinin ikamet ettiği yerleşim yeri türüne ve bir öğrenci topluluğuna üye olma durumlarına göre incelenmiştir. Bu değişkenlere ait bulgular sırasıyla aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, cinsiyetlerine göre ÜYKÖ'nün genelinden ve boyutlarından aldıkları puanların ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Alt Boyut	Cinsiyet	\bar{X}	S	sd	t	p
Öğretim Elemanı İle İlişkiler	K	3,32	,728	525	4,424	,000
	E	3,04	,715			
İdari Personel İle İlişkiler	K	3,16	,717	525	3,429	,001
	E	2,95	,686			
Öğrenciler Arası İlişkiler	K	3,17	,674	525	,925	,355
	E	3,22	,601			
Üniversiteden Memnuniyet	K	2,74	,853	525	,482	,630
	E	2,71	,824			
Sunulan Olanaklar	K	2,68	,608	525	,147	,884
	E	2,68	,651			
Toplam	K	3,06	,528	525	2,760	,006
	E	2,94	,462			

Tablo 11 incelendiğinde, genel olarak kız öğrencilerin ($\bar{X}=3,06$) üniversite yaşam kalitesi ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından ($\bar{X}=2,94$) yüksek olduğu görülmektedir. Alt boyutlar tek tek incelendiğinde, “Öğretim Elemanı İle İlişkiler”, “İdari Personel İle İlişkiler”, “Üniversiteden Memnuniyet” alt

boyutlarında kızların erkeklerden daha yüksek ortalamalara sahip olduğu görülmektedir. Erkeklerin yüksek ortalamaya sahip olduğu tek alt boyut, “Öğrenciler Arası İlişkiler” alt boyutudur. “Sunulan Olanaklar” alt boyutunda ise kız ve erkek öğrencilerin ortalamaları eşit ($\bar{X}=2,68$) bulunmuştur. Kız öğrencilerin en yüksek ortalamaya sahip olduğu alt boyut “Öğretim Elemanı İle İlişkiler” alt boyutu ($\bar{X}=3,32$) iken, erkek öğrencilerin en yüksek ortalamaya sahip olduğu alt boyut “Öğrenciler Arası İlişkiler” ($\bar{X}=3,32$)’dir.

Cinsiyete ilişkin t testine ait değerler incelendiğinde, üniversite yaşam kalitesinin geneline ilişkin anlamlı bir fark ($t= 2,760$, $p=0,06$) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi seviyeleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark vardır. Ortalamalar göz önüne alındığında, bayanların baylara göre üniversite yaşam kalitesini daha olumlu buldukları söylenebilir. Doğanay ve Sarı (2007) Çukurova Üniversitesi öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmalarında, cinsiyete yönelik anlamlı bir fark bulunmadığını belirtmişlerdir. Yine benzer bir çalışmayı beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencileri üzerinde gerçekleştiren Salici (2010) da, cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varmıştır. Bu araştırmada cinsiyete göre anlamlı fark bulunmasının sebebi, Düzce Üniversitesi’ndeki öğrenci profilinin farklılığından kaynaklanıyor olabilir. Fakültelere göre yaşam kalitesi düzeyine ilişkin ortalamalar incelendiğinde işletme fakültesi, sağlık yüksek okulu ve fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin daha yüksek ortalamalara sahip olduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu fakültelerde okuyan öğrencilerin çoğunluğunu da kız öğrenciler oluşturmaktadır. Yine benzer şekilde yaşam kalitesi düzeyi düşük bulunan Mühendislik, orman ve teknik eğitim fakültelerinde ise erkek öğrenciler yoğunluktadır. Cinsiyetler arasındaki farklılığa temel sebep bu durum gösterilebilir. Kangal’ın (2009) Akdeniz üniversitesi öğrencileri üzerinde yaptığı üniversite yaşam kalitesi araştırmasında da, bu araştırmadaki bulguları destekler şekilde, cinsiyet bakımından kız öğrenciler lehine anlamlı fark oldu sonucuna varmıştır. Diener ve Diener (1995), 31 ülkede 13,118 üniversite öğrencisi ile yaptıkları

araştırmada kız öğrencilerin %70'inin erkek öğrencilerin %63'unun yaşam doyumunun yüksek olduğunu bulmuşlardır (Yavuz, 2006; akt. Kangal, 2009).

“Öğretim Elemanı İle İlişkiler” ($t=4,434, p=0,000$) “İdari Personel İle İlişkiler” ($t=3,429, p=0,001$) alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmakla birlikte, “Öğrenciler Arası İlişkiler” ($t=0,925, p=0,355$), “Üniversiteden Memnuniyet” ($t=0,482, p=0,630$) ve “Sunulan Olanaklar” ($t=0,147, p=0,884$) boyutlarında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Burada yine özellikle fakülteye ilişkin özellikleri içine alan öğretim elemanı ile ilişkiler ve idari personel ile ilişkiler alt boyutlarında bir farklılaşma olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyleri öğrenim gördükleri fakülteye/yüksekokula göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, öğrenim gördükleri fakülteye/yüksekokula göre ÜYKÖ'nün genelinden ve boyutlarından aldıkları puanların ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 12' de verilmiştir

Tablo 12: Fakülte/ Yüksekokul Değişkenine Göre Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Fakülteler/ Yüksek Okullar	Öğretim Elemanı ile İlişkiler		İdari Personel ile ilişkiler		Öğrenciler Arası ilişkiler		Üniversiteden Memnuniyet		Sunulan Olanaklar		Toplam	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
Mühendislik Fakültesi	2,73	,610	2,71	,693	3,27	,564	2,46	,831	2,57	,659	2,74	,419
Fen-Edebiyat Fakültesi	3,54	,754	3,04	,796	3,17	,668	2,54	,912	2,55	,701	3,05	,554
Sağlık Yüksekokulu	3,32	,690	3,27	,658	2,95	,623	2,91	,721	2,73	,561	3,08	,485
Orman Fakültesi	2,89	,650	3,00	,628	3,06	,734	2,78	,848	2,69	,613	2,88	,464
Teknik Eğitim Fakültesi	3,05	,695	2,88	,686	3,10	,549	2,78	,818	2,71	,529	2,92	,437
İşletme Fakültesi	3,62	,545	3,34	,493	3,47	,604	3,03	,833	2,90	,598	3,32	,427
Yabancı Diller Y.O	3,19	,721	3,18	,735	3,33	,586	2,66	,772	2,68	,669	3,03	,500
Toplam	3,18	,734	3,05	,708	3,19	,637	2,72	,838	2,68	,630	2,99	,498

Tablo 12 incelendiğinde, üniversite yaşam kalitesinin geneline ilişkin en yüksek ortalamaya işletme fakültesinde ($\bar{X}=3,32$) okuyan öğrencilerin sahip olduğu görülmektedir. İşletme fakültesini sırasıyla sağlık yüksekokulu ($\bar{X}=3,08$), Fen edebiyat fakültesi ($\bar{X}=3,05$) ve Yabancı diller yüksekokulu ($\bar{X}=3,03$) izlemektedir. Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinden elde edilen puanlarda en düşük ortalamaya sahip olan fakülte ise Mühendislik fakültesidir ($\bar{X}=2,74$).

Tablo 13: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Fakültelere/ Yüksekokullara Göre Karşılaştırılması

		Kareler Toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Öğretim	Gruplar arası	48,473	6	8,079	17,877	,000
Elemanı İle	Gruplar içi	234,994	520	,452		
İlişkiler	Toplam	283,467	526			
İdari Personel	Gruplar arası	22,447	6	3,741	8,048	,000
İle İlişkiler	Gruplar içi	241,716	520	,465		
	Toplam	264,163	526			
Öğrenciler	Gruplar arası	13,565	6	2,261	5,877	,000
Arası İlişkiler	Gruplar içi	200,023	520	,385		
	Toplam	213,587	526			
Üniversiteden	Gruplar arası	18,492	6	3,082	4,567	,000
Memnuniyet	Gruplar içi	350,898	520	,675		
	Toplam	369,390	526			
Sunulan	Gruplar arası	5,800	6	,967	2,473	,023
Olanaklar	Gruplar içi	203,279	520	,391		
	Toplam	209,079	526			
Toplam	Gruplar arası	14,318	6	2,386	10,651	,000
	Gruplar içi	116,511	520	,224		
	Toplam	130,830	526			

Tablo 13'te üniversite yaşam kalitesinin geneline ve tüm alt boyutlara ait ANOVA sonuçları incelendiğinde, elde edilen tüm sonuçların istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Yapılan Post-Hoc testi sonucunda, her bir alt boyut için anlamlı farkın kaynağı araştırılmıştır. Öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda, mühendislik fakültesi ile, fen-edebiyat, işletme, teknik eğitim fakülteleri, sağlık yüksek okulu ve yabancı diller yüksek okulu öğrencileri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Fen-edebiyat fakültesi ile sağlık yüksek okulu, yabancı diller yüksek okulu, orman ve teknik eğitim fakülteleri arasında, sağlık yüksek okulu ile orman, teknik eğitim ve işletme fakülteleri öğrencileri arasında da istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmuştur. Orman, mühendislik ve teknik eğitim fakülteleri öğrencileri arasında ise, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Teknik alanda eğitim veren fakültelerde, öğretim elemanı ile ilişkilerin diğer fakültele göre nispeten daha zayıf olduğu söylenebilir. Mühendislik, teknik eğitim gibi sayısal ağırlıklı eğitim veren fakültelerde, öğretim

elemanları ile birebir iletişim olanağının az olması, öğrencilerin memnuniyetinin düşük seviyede çıkmasının sebepleri arasında gösterilebilir. Bu alanda yapılan diğer çalışmalarda da, öğretim elemanı ile ilişkiler açısından, benzer sonuçlar elde edildiği görülmüştür.

İdari personel ile ilişkiler alt boyutunda, gruplar arası farklar incelendiğinde, mühendislik fakültesinde okuyan öğrenciler ile, teknik eğitim fakültesinde okuyan öğrenciler dışında, araştırmaya dahil olan fakülte ve yüksekokullarda okuyan tüm öğrencilerle anlamlı fark gösterdikleri görülmüştür. Bu fark ortalaması en düşük olan mühendislik fakültesi aleyhinedir. Fen edebiyat fakültesi öğrencileri ile, orman ve işletme fakülteleri öğrencileri arasında da anlamlı fark bulunmuştur. Farkın diğer bir kaynağı da, sağlık yüksek okulu ile teknik eğitim fakültesi öğrencilerinden kaynaklanmaktadır.

Öğrenciler arası ilişkiler alt boyutunda, bu boyutta en düşük ortalamaya sahip olan sağlık yüksek okulu öğrencileri ile mühendislik, fen edebiyat, işletme fakülteleri ve yabancı diller yüksek okulu öğrencileri arasında anlamlı fark bulunmuştur. En yüksek ortalamaya sahip olan işletme fakültesi öğrencileri ile fen-edebiyat, orman, teknik eğitim fakülteleri ve sağlık yüksek okulu öğrencileri arasında da anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. İşletme ve mühendislik fakültesi gibi öğrencilerin birlikte ders dinledikleri, sınıfça bir bütün olarak daha fazla vakit geçirdikleri fakültelerde, öğrenciler arası ilişkilerin daha iyi olması beklenir. Çünkü öğrencilerin birlikte olup, birbirleri ile paylaşımda bulunabilecekleri zamanları oldukça fazla olmaktadır. Sağlık yüksek okulunda öğrenciler arası ilişkilere ait ortalama puanlar tüm eğitim birimleri arasında en düşük olanıdır. Sağlık yüksek okulundaki öğrencilerin stajlarının fazla olması ve eğitimleri süresince bireysel olarak daha fazla vakit geçirmeleri bu durumun nedenleri arasında gösterilebilir.

Üniversiteden memnuniyet alt boyunda, Post-Hoc testi sonuçları incelendiğinde, farklılığın temel kaynağının mühendislik fakültesi öğrencileri olduğu görülmektedir. Mühendislik fakültesi öğrencileri ile, orman, teknik eğitim ve

işletme fakültesi ile sağlık yüksek okulu öğrencileri arasında, mühendislik öğrencileri aleyhine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. İşletme fakültesindeki öğrenciler de, fen edebiyat fakültesi ve yabancı diller yüksek okulu öğrencileri ile farklılık göstermektedir. Üniversiteden memnuniyet alt boyutunda ortalamaları en yüksek birimler olan, işletme fakültesi ve sağlık yüksek okulunun, mezun olduklarında iş bulma açısından zorluk çekmeyen bölümler oldukları görülmektedir. Üniversiteden memnuniyet alt boyutuna ait ortalama puanı en düşük olan mühendislik fakültesi, yeni kurulan bir fakültedir. Henüz çeşitli eksikliklerinin giderilmemiş olmasından dolayı, öğrencilerin memnuniyetsizliğinin fazla olduğu düşünülebilir. Mühendislik fakültesi ile ilgili eksikleri gidermek, öğrenci memnuniyetini arttıracaktır.

Sunulan olanaklar alt boyutunda, yalnızca işletme fakültesi öğrencilerinin farklılığa sebep olduğu görülmektedir. Farklılık, İşletme Fakültesi ile fen edebiyat, mühendislik fakültesi ve yabancı diller yüksek okulu öğrencileri arasındadır. Genel olarak tüm fakültelerin sosyal olanaklar alt boyutundan aldıkları puanlar düşüktür. İşletme fakültesi öğrencilerinin, bu alt boyutu biraz daha olumlu bulmalarının sebebi, kendi fakülte binaları henüz olmadığına, merkezi dersliklerde ders işlemeleri ve bu sayede sosyal etkinlik duyurularının çoğundan haberdar olmaları olabilir. Diğer fakülteler, sosyal olanaklardan haberdar olma ve sosyal olanaklara ulaşma konusunda sıkıntı çekmekte olabilirler.

Öğrencilerin, ÜYKÖ'nün geneline ait aldıkları puanlar karşılaştırıldığında, işletme fakültesinde okuyan öğrencilerin diğer tüm birimlerde okuyan öğrencilerle istatistiksel olarak anlamlı fark gösterdiği görülmüştür. Alt boyutlarda en yüksek ortalamalara sahip olan işletme fakültesi öğrencileri, beklenen şekilde, üniversite yaşam kalitesinin geneline ilişkin de en yüksek ortalamaya sahip olmuştur. ÜYKÖ'de en düşük ortalamaya sahip mühendislik fakültesi öğrenciler de orman fakültesi dışındaki diğer fakülte ve yüksek okul öğrencileriyle farklılık göstermektedirler.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyi öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Öğrencilerin, okudukları sınıfa göre üniversite yaşam kalitesi düzeylerine ait, ortalama, standart sapma ve varyans analizi sonuçları Tablo 15 ve Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 14: Sınıf Değişkenine Göre Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Sınıf	Öğretim Elemanı ile ilişkiler		İdari Personel ile ilişkiler		Öğrenciler Arası ilişkiler		Üniversiteden Memnuniyet		Sunulan Olanaklar		Toplam	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
Hazırlık	3,19	,721	3,18	,735	3,33	,586	2,66	,772	2,68	,669	3,03	,500
1. sınıf	3,10	,731	2,99	,681	3,36	,583	2,70	,877	2,72	,645	2,99	,507
2. sınıf	3,33	,702	3,12	,674	3,10	,751	2,77	,785	2,63	,571	3,04	,469
3. sınıf	3,29	,744	2,99	,758	2,95	,558	2,60	,939	2,56	,710	2,94	,517
4. sınıf	3,02	,738	3,04	,705	3,15	,607	2,86	,771	2,78	,536	2,98	,499
Toplam	3,17	,734	3,18	,735	3,19	,637	2,72	,838	2,68	,630	2,99	,498

Üniversite yaşam kalitesinin geneline bakıldığında, en yüksek ortalamanın 3,04 ile 2. Sınıf öğrencilerine ait olduğu görülmektedir. Hemen ardından 3,03 ile hazırlık sınıfı öğrencileri gelmektedir. Tüm öğrencilere ait ortalamanın ($\bar{X}=2,99$) altında kalan öğrenciler ise 3. sınıf ($\bar{X}=2,94$) ve 4. sınıf ($\bar{X}=2,98$) öğrencileridir. Öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda, tüm sınıf düzeyleri genel ortalamanın ($\bar{X}=2,99$) üzerinde ortalamalara sahiptirler. Üniversiteden memnuniyet ve sunulan olanaklar alt boyutlarında ise her sınıf düzeyine ait ortalamalar, üniversite yaşam kalitesine ait genel ortalamadan ($\bar{X}=2,99$) düşüktür.

Tablo 15: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılması

		Kareler Toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Öğretim	Gruplar arası	6,795	4	1,699	3,205	,013
Elemanı İle	Gruplar içi	276,672	522	,530		
İlişkiler	Toplam	283,467	526			
İdari Personel	Gruplar arası	2,987	4	,747	1,492	,203
İle İlişkiler	Gruplar içi	261,177	522	,500		
	Toplam	264,163	526			
Öğrenciler	Gruplar arası	12,432	4	3,108	8,066	,000
Arası İlişkiler	Gruplar içi	201,155	522	,385		
	Toplam	213,587	526			
Üniversiteden	Gruplar arası	3,777	4	,944	1,348	,251
Memnuniyet	Gruplar içi	365,613	522	,700		
	Toplam	369,390	526			
Sunulan	Gruplar arası	2,780	4	,695	1,758	,136
Olanaklar	Gruplar içi	206,299	522	,395		
	Toplam	209,079	526			
Toplam	Gruplar arası	,658	4	,165		
	Gruplar içi	130,171	522	,249	,660	,620
	Toplam	130,830	526			

Tablo 15 incelendiğinde, öğretim elemanı ile ilişkiler ($p=0,013$) ve öğrenciler arası ilişkiler ($p=0,000$) alt boyutlarında sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. İdari personel ile ilişkiler, üniversiteden memnuniyet ve sunulan olanaklar alt boyutları ile ÜYKÖ'nün geneline ait toplam puan incelendiğinde, sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Kangal (2009)'ın çalışması da bu bulguları desteklemektedir.

Öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda, hazırlık sınıfı öğrencilerinin, diğer sınıflarda okuyan öğrencilerle hiçbir farklılık göstermediği görülmüştür. 1. Sınıf öğrencileri 2 ve 3. Sınıflarla, 2. Ve 3. Sınıf öğrencileri 1 ve 4. Sınıf öğrencileriyle farklılık göstermektedir.

Öğrenciler arası ilişkiler alt boyutunda, 1. Sınıf öğrencileri ile 2,3 ve 4. Sınıf öğrencileri arasında 1, sınıf öğrencileri lehine, 2. Sınıf öğrencileri ile 1, sınıf ve hazırlık öğrenciler arasında 2. Sınıf öğrencileri aleyhine anlamlı fark bulunmuştur. 3. Sınıf öğrencileri ile hazırlık, 1. ve 4. Sınıf öğrencileri arasında da 3. Sınıf öğrencilerinin daha olumsuz düşündükleri onucuna varılmıştır. Öğrencilerin birbirleriyle tanımlarının ilk evrelerinde, birbirleri hakkında daha olumlu düşüncelere sahip olduğu, zamanla düşüncelerin olumsuzlaştığı sonucuna varılabilir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyinin öğrencilerin aylık gelirine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Öğrencilerin aylık gelirlerine ait alt boyutlara ve üniversite yaşam kalitesinin tamamına yönelik ortalama ve standart sapmalar Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 16: Aylık Gelir Değişkenine Göre Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Aylık Net Gelir	Öğretim Elemanı İle İlişkiler		İdari Personel İle İlişkiler		Öğrenciler Arası İlişkiler		Üniversiteden Memnuniyet		Sunulan Olanaklar		Toplam	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
0-250 TL	3,00	,751	3,01	,662	3,14	,603	2,63	,815	2,71	,614	2,91	,458
251-500 TL	3,17	,700	3,08	,697	3,19	,626	2,71	,891	2,65	,640	2,99	,511
501-750 TL	3,24	,717	3,06	,674	3,27	,566	2,82	,775	2,70	,664	3,05	,466
751 TL ve Üzeri	3,30	,782	3,01	,816	3,17	,760	2,74	,798	2,69	,590	3,03	,539
Toplam	3,17	,734	3,05	,708	3,19	,637	2,72	,838	2,68	,630	2,99	,498

ÜYKÖ'nün toplamına ait ortalamalar incelendiğinde, geliri yüksek olan öğrencilerin yaşam kalitesi ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. 0-250 TL gelire sahip öğrenciler, en düşük yaşam kalitesi ortalamasına ($\bar{X} = 2,91$) sahiptir. Öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda, tüm ortalamalar 3,00'in üzerindedir ve geliri yüksek olan öğrencilerin ortalamaları daha yüksektir. İdari personelle ilişkiler boyutunda ise, en yüksek ortalama ($\bar{X} = 3,08$) 251-500 TL arasında geliri olan öğrencilere aittir. 0-250 TL ile 751 TL ve üzeri gelire sahip olan öğrencilerin ise idari personelle ilişkiler alt boyutundan aldıkları ortalama ($\bar{X} = 3,01$) eşittir. Öğrenciler arası ilişkiler alt boyutunda, en yüksek ortalama ($\bar{X} = 3,27$) 501-750TL arasında geliri olan öğrencilere aittir. Üniversiteden memnuniyet ve sunulan olanaklar alt boyutlarında en yüksek ortalama 501-750TL arasında geliri olan öğrenciler almışlardır.

Tablo 17: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aylık Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

		Kareler	sd	Kareler	F	P
		Toplamı		ortalaması		
Öğretim Elemanı İle İlişkiler	Gruplar arası	5,282	3	1,761	3,310	,020
	Gruplar içi	278,185	523	,532		
	Toplam	283,467	526			
İdari Personel İle İlişkiler	Gruplar arası	,550	3	,183	,363	,779
	Gruplar içi	263,614	523	,504		
	Toplam	264,163	526			
Öğrenciler Arası İlişkiler	Gruplar arası	1,004	3	,335	,823	,482
	Gruplar içi	212,584	523	,406		
	Toplam	213,587	526			
Üniversiteden Memnuniyet	Gruplar arası	2,023	3	,674	,960	,411
	Gruplar içi	367,368	523	,702		
	Toplam	369,390	526			
Sunulan Olanaklar	Gruplar arası	,378	3	,126	,316	,814
	Gruplar içi	208,701	523	,399		
	Toplam	209,079	526			
Toplam	Gruplar arası	1,139	3	,380	1,531	,205
	Gruplar içi	129,690	523	,248		
	Toplam	130,830	526			

Tablo 17 incelendiğinde, öğrencilerin aylık gelirlerine ait ANOVA sonuçları görülmektedir. Üniversite yaşam kalitesinin geneline bakıldığında, 005 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı ($F = 1,531$, $p = 0,205$) görülmektedir. Alt boyutlar incelendiğinde, sadece öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda ($F = 3,310$; $p = 0,020$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuş, diğer alt boyutlarda fark bulunmamıştır. Yapılan LSD testi sonucunda, 0-250 TL arasından geliri olan öğrencilerin, 251 TL ve üzeri gelire sahip olan öğrencilerden, öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda, farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Yapılan çalışmalar, ekonomik düzeyi düşük olan ailelerde yetişen çocukların, kendine güveninin az olduğu yönündedir. Bu durum öğretim elemanı ile ilişki kurmalarında sorun yaratarak, farklılık yaratmış olabilir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyinin öğrencilerin ailelerinin ikamet ettiği yerleşim yerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Tablo 18: Ailelerinin İkamet Ettiği Yerleşim Yeri Türü Değişkenine Göre Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Yerleşim Yeri	Öğretim Elemanı İle İlişkiler		İdari Personel İle İlişkiler		Öğrenciler Arası İlişkiler		Üniversiteden Memnuniyet		Sunulan Olanaklar		Toplam	
	X	S	X	S	X	S	X	S	X	S	X	S
Büyükşehir	3,20	,740	3,04	,715	3,22	,635	2,70	,818	2,65	,659	2,99	,484
Şehir	3,10	,727	3,07	,667	3,15	,646	2,60	,906	2,63	,627	2,94	,525
İlçe	3,22	,715	3,02	,770	3,20	,656	2,87	,770	2,74	,577	3,04	,493
Kasaba	3,25	,456	3,09	,566	3,20	,372	2,87	,638	2,67	,496	3,05	,331
Köy	3,11	,850	3,13	,731	3,10	,680	2,88	,918	2,90	,578	3,04	,571
Toplam	3,17	,734	3,05	,708	3,19	,637	2,72	,838	2,68	,630	2,99	,498

Ailelerin ikamet ettiği yerleşim yeri türüne göre, ortalamalar ve standart sapmalar incelendiğinde, ÜYKÖ'den en yüksek ortalamayı alanlar, aileleri ilçe ($\bar{X}=3,04$), kasaba ($\bar{X}=3,05$) ve köyde ($\bar{X}=3,04$) ikamet eden öğrencilerdir. Öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda, ailesi kasabada yaşayan öğrenciler en yüksek ortalamaya sahipken ($\bar{X}=3,25$), idari personelle ilişkiler ve üniversiteden memnuniyet ve sunulan olanaklar alt boyutlarında ailesi köyde ikamet edenler, öğrenciler arası ilişkiler alt boyutunda ise ailesi büyük şehirde yaşayanlar, en yüksek ortalamaya sahiptir.

Tablo 19: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Ailelerin İkamet Ettiği Yerleşim Yeri Türüne Göre Karşılaştırılması

		Kareler	sd	Kareler	F	P
		Toplamı		ortalaması		
Öğretim Elemanı ile İlişkiler	Gruplar arası	1,228	4	,307	,568	,680
	Gruplar içi	282,239	522	,541		
	Toplam	283,467	526			
İdari Personel ile İlişkiler	Gruplar arası	,415	4	,104	,206	,935
	Gruplar içi	263,748	522	,505		
	Toplam	264,163	526			
Öğrenciler Arası İlişkiler	Gruplar arası	,784	4	,196	481	,750
	Gruplar içi	212,803	522	,408		
	Toplam	213,587	526			
Üniversiteden Memnuniyet	Gruplar arası	5,283	4	1,321	1,893	,110
	Gruplar içi	364,108	522	,698		
	Toplam	369,390	526			
Sunulan Olanaklar	Gruplar arası	2,864	4	,716	1,812	,125
	Gruplar içi	206,215	522	,395		
	Toplam	209,079	526			
Toplam	Gruplar arası	,698	4	,175	,700	,592
	Gruplar içi					
	Toplam	130,131	522	,249		
		130,830	526			

Öğrencilerin ailelerinin ikamet ettiği yerleşim yerinin türüne göre, ÜYKÖ'den aldıkları puanların ortalaması karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyi öğrencilerin bir öğrenci topluluğuna üye olup olmama duruma göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Öğrencilerin öğrenci topluluğuna üyelik durumlarına göre, ÜYKÖ ve her bir alt boyutundan aldıkları ortalamalar ve standart sapmaları Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20: Üniversite Yaşam Kalitesi Puanlarının Öğrenci Topluluğuna Üye Olma durumuna göre karşılaştırılması

Alt Boyut	Üyelik		\bar{X}	S	sd	t	p
	Üye	Üye değil					
Öğretim Elemanı	Üye	Üye değil	3,34	,774	525	3,466	,001
İle İlişkiler	Üye	Üye değil	3,10	,704			
İdari Personel	Üye	Üye değil	3,11	,703	525	1,282	,200
İle İlişkiler	Üye	Üye değil	3,03	,710			
Öğrenciler Arası	Üye	Üye değil	3,31	,646	525	2,772	,006
İlişkiler	Üye	Üye değil	3,14	,627			
Üniversiteden	Üye	Üye değil	2,88	,836	525	2,924	,004
Memnuniyet	Üye	Üye değil	2,65	,829			
Sunulan	Üye	Üye değil	2,77	,602	525	2,096	,037
Olanaklar	Üye	Üye değil	2,64	,639			
Toplam	Üye	Üye değil	3,12	,504	525	3,841	,000
			2,94	,487			

Herhangi bir öğrenci Topluluğuna üye olan öğrencilerin ortalamaları tüm alt boyutlarda herhangi bir topluluğa üye olmayan öğrencilerden oldukça yüksektir. Ortalamalar arasındaki bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile test edilmiştir. Öğretim elemanı ile ilişkiler (t=3,46; p=0,001), öğrenciler arası ilişkiler (t= 2,77; p=0,006); üniversiteden

memnuniyet ($t=2,92$; $p=0,004$), sunulan olanaklar ($t=2,09$; $p=0,037$) alt boyutlarında ve ÜYKÖ genelinden alına toplam puanda ($t = 3,84$; $p=0,000$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Bir öğrenci topluluğuna üye olan öğrenciler, olmayanlara göre, üniversite yaşam kalitesini daha olumlu bulmaktadırlar. Herhangi bir öğrenci topluluğuna üye olan öğrenciler, daha fazla öğrenci ile iletişime geçebilmekte, daha fazla sosyalleşebilmektedir. Bu da beraberinde sosyal olanaklardan daha fazla yararlanabilme ve iletişim yeteneğini geliştirebilme şansını arttırmaktadır. Bir topluluğa üye olarak üniversite yaşamını daha aktif hale getiren öğrenciler, bunun bir sonucu olarak üniversite yaşam kalitelerini da arttırmış olmaktadır.

3.2. Alt Problem 2'ye İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin ÜYKÖ'den aldıkları puanların başarılarını ne derece yordadığını belirlemek amacıyla, regresyon analizi yapılmıştır. Bu analiz için ÜYKÖ'nün her bir alt boyutundan elde edilen ortalama puanlar ile akademik başarı göstergesi olarak kabul edilen genel akademik not ortalamaları (GANO) kullanılmıştır. Regresyon analizi sonuçları Tablo 21, 22 ve 23'de verilmiştir.

Tablo 21: ÜYKÖ'nün Alt Boyutlarının Öğrenci Başarısını Yordama Durumunu Gösteren Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Tahminin Standart Hatası
1	,427	,183	,175	,376

Tablo 21 incelendiğinde, Öğretim elemanı ile ilişkiler, idari personel ile ilişkiler, öğrenciler arası ilişkiler, üniversiteden memnuniyet ve sunulan olanaklar alt boyutları bağımsız değişken olarak alındığında, akademik başarının %18,3' ününü ($R^2= 0,183$) bu değişkenlerle şekillendiği görülmektedir. Diğer bir deyişle akademik başarıya ait varyansın %18,3ünü bu bağımsız değişkenlerin açıkladığı söylenebilir. Mok ve Flynn (1997) elde ettikleri bulgulara göre, okulun

yaşam kalitesi, öğrencilerin akademik başarılarındaki varyansın %20'sini açıklayabilmektedir. Bu çalışma da elde edilen bulguları destekler niteliktedir. Tablo IV-16 daki ANOVA sonuçlarını da incelediğimizde, değişkenler arası ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu görülmektedir.

Tablo 22: Çoklu Regresyon Analizinin Anlamlılığına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Regresyon	16,504	5	3,301	23,268	,000
Kalan	73,910	521	,142		
Toplam	90,415	526			

Tablo 23: ÜYKÖ'nün Alt Boyutlarına Göre Çoklu Regresyon Katsayıları Tablosu

	Standart				
	B	Hata	β	t	p
Sabit	1,455	,112		12,980	,000
Öğretim Elemanı İle İlişkiler	,122	,029	,216	4,226	,000
İdari Personel İle İlişkiler	,052	,029	,089	1,827	,068
Öğrenciler Arası İlişkiler	,069	,027	,105	2,507	,012
Üniversiteden Memnuniyet	,057	,024	,116	2,377	,018
Sunulan Olanaklar	,053	,030	,080	1,773	,077

Regresyon analizine ait katsayıların yer aldığı tablo 25 incelendiğinde, öğretime elemanı ile ilişkiler, öğrenciler arası ilişkiler ve üniversiteden memnuniyet alt boyutlarının 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu, sunulan olanaklar ve idari personel ile ilişkiler alt boyutlarının ise anlamlı olmadığı görülmektedir. Akademik başarıda en fazla etkili olan alt boyut Öğretim elemanı ile ilişkiler ($\beta = 0,216$) alt boyutudur. Öğrencilerin akademik yaşantılarında, öğretim elemanları ile birebir ilişkide olmalarının bu etkide rolü büyüktür. Üniversiteden memnuniyet alt boyutu ise ($\beta = 0,116$) akademik başarıyı en çok

yordayan ikinci alt boyuttur. Bulunduğu ortamdan ve ait olduğu kurumdan memnun olan öğrencilerin, daha başarılı oldukları söylenebilir. Bu iki boyutu öğrenciler arası ilişkiler alt boyutu ($\beta = 0,105$) izlemektedir. Rahat ve mutlu bir ortamda öğrenim gören öğrencilerin, motivasyonu daha fazla olacağından başarılarının da artacağı düşünülebilir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kaliteleri hakkındaki görüşleri ile ÜYKÖ'den aldıkları toplam puan arasındaki korelasyona bakılmış, korelasyon değeri 0,361 bulunmuştur. Bu değeri 0,01 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır. Öğrencilerin kendi üniversite yaşam kalitesi algıları ile, ÜYKÖ'den elde ettikleri puanlar arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

4. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, her bir alt problemde elde edilen sonuçlar sırasıyla verilmiştir. Daha sonra araştırma sonuçlarına dayanarak, önerilerde bulunulmuştur.

4.1. Sonuçlar

4.1.1. Alt Problem 1'e İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeylerine ait ortalamaları 5'li puanlama üzerinden 2,99 dur. Bu ortalamaya göre, öğrencilerin üniversite yaşam kalitelerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir. Öğrencilerin cevapları genel olarak kararsızım düzeyindedir. ÜYKÖ'nün alt boyutları incelendiğinde en yüksek ortalama 3,19 ile öğrenciler arası ilişkiler alt boyutuna aittir. Bu boyutu 3,17 ortalama ile öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutu izlemektedir. Sunulan olanaklar alt boyutu 2,68 ile en düşük ortalamaya sahip iken, üniversiteden memnuniyet alt boyutunun ortalaması 2,72'dir. İdari personelle ilişkiler alt boyutunda ise ortalama 3,05'tir.

Öğrencilerin ÜYKÖ'den aldıkları genel puan, cinsiyetlerine göre incelendiğinde, kız öğrencilerin ortalaması 3,06, erkek öğrencilerin ortalaması ise 2,94 bulunmuştur. Ortalamalar karşılaştırıldığında kızların erkeklere göre daha olumlu tutuma sahip oldukları düşünülebilir. İki ortalama arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlılığı bağımsız örneklem t testi ile test edilmiş, sonuç anlamlı bulunmuştur. Kız öğrencilerin erkeklere göre üniversite yaşam kalitesini daha olumlu buldukları görülmüştür. ÜYKÖ'ye ait alt boyutlar incelendiğinde,

öğretim elemanı ile ilişkiler ve idari personelle ilişkiler alt boyutlarında kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür. Öğrenciler arası ilişkiler, üniversiteden memnuniyet ve sunulan olanaklar alt boyutlarında ise cinsiyete göre farklılık bulunmamıştır.

Fakülteler arasında, öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeyi araştırıldığında, belirgin bir farklılaşma görülmüştür. ÜYKÖ'nün geneline ait ortalamalara bakıldığında, en yüksek ortalamanın 3,32 ile işletme fakültesi öğrencilerine ait olduğu görülmektedir. En düşük ortalamayı ise, 2,74 ile mühendislik fakültesi öğrencileri almıştır.

Farklılığın kaynağını araştırmak için yapılan LSD testi sonucunda, işletme fakültesi öğrencileri ile araştırmaya katılan diğer tüm birimler arasında işletme fakültesi lehine, mühendislik fakültesi ile fen edebiyat, teknik eğitim ve işletme fakülteleri, sağlık yüksek okulu, yabancı diller yüksek okulu arasında mühendislik fakültesi aleyhine farklılık bulunmuştur. Sağlık yüksek okulu öğrencileri, üniversite yaşam kalitesi için, mühendislik ve orman fakültesi öğrencilerine göre daha olumlu, işletme fakültesi öğrencilerine göre ise daha olumsuz düşünmektedir. Teknik eğitim fakültesi ve yabancı diller yüksek okulu öğrencileri ise, mühendislik fakültesinden daha yüksek, işletme fakültesinden ise daha düşük ortalamalar almışlardır ve bu fark, istatistiksel olarak anlamlıdır.

Öğrencilerin okudukları sınıf düzeyine göre, yaşam kalitesi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğretim elemanı ile ilişkiler ve öğrenciler arası ilişkiler alt boyutlarında, öğrenciler arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda, hazırlık sınıfı öğrencilerinin, diğer sınıflarda okuyan tüm öğrencilerle benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. 1. Sınıf öğrencileri 2 ve 3. sınıflarla, 2. ve 3. sınıf öğrencileri 1 ve 4. sınıf öğrencileriyle farklılık göstermektedir. Üniversite yaşam kalitesi düzeyini en olumlu bulan 2 sınıf öğrencileri, en olumsuz bulan ise 3. sınıf öğrencileridir.

Öğrenciler arası ilişkiler alt boyutunda, 1. Sınıf öğrencileri ile 2,3 ve 4. Sınıf öğrencileri arasında 1, sınıf öğrencileri lehine, 2. Sınıf öğrencileri ile 1, sınıf ve hazırlık öğrenciler arasında 2. Sınıf öğrencileri aleyhine anlamlı fark bulunmuştur. 3. Sınıf öğrencileri ile hazırlık, 1. ve 4. Sınıf öğrencileri arasında da 3. Sınıf öğrencilerinin daha olumsuz düşündükleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kaliteleri, aylık gelirlerine göre farklılık göstermemektedir. Üniversite yaşam kalitesi, aylık gelire göre alt boyutlar için incelendiğinde, yalnızca öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunda 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Öğrencilerin, ikamet ettikleri yerleşim yerinin türüne göre, üniversite yaşam kaliteleri farklılaşmamaktadır.

Bir öğrenci topluluğuna üye olan öğrenciler, herhangi bir topluluğa üye olmayan öğrencilere göre, daha yüksek ortalamaya sahiptirler. Ortalamalar arasındaki bu fark, istatistiksel olarak anlamlıdır.

4.1.2. Alt Problem 2'ye İlişkin Sonuçlar

Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin alt boyutlarından elde edilen puanların, öğrencilerin akademik başarısını ne şekilde etkilediğini belirlemek amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, alt boyutlara ait puanların, öğrencilerin akademik başarısının %18,3'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Alt boyutların açıklama durumları incelendiğinde, öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutunun akademik başarıda en fazla etkili alt boyut olduğu bulunmuştur. Bu alt boyutu sırasıyla, üniversiteden memnuniyet ve öğrenciler arası ilişkiler alt boyutları izlemektedir. İdari personel ile ilişkiler ve sunulan olanaklar alt boyutlarının ise, akademik başarıda etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

4.2. Öneriler

1. Üniversite yaşam kalitesi, bu araştırmada kullanılan değişkenler dışında konu ile ilişkili olduğu düşünülen sosyo-kültürel yapı, mezun olunan lise türü, bir hobiye sahip olup olmama durumu, ebeveynlerin eğitim seviyesi, öğrencinin geçmiş yaşantıları, fiziksel engel durumu gibi değişkenler açısından da incelenebilir.
2. Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi düzeylerinin fakülteler/yüksekokullar arasında farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Üniversite yaşam kalitesi yüksek olan fakültelerdeki/yüksekokullardaki uygulamalar incelenerek, buradan elde edilen bilgilerle, üniversite yaşam kalitesi düşük düzeyde olan fakültelerde/yüksekokullarda da iyileştirmelerde bulunulabilir.
3. Öğrenci topluluklarına üye olan öğrencilerin üniversite yaşam kalitelerinin daha yüksek olduğu sonucuna dayanarak, öğrenci topluluklarının daha fazla desteklenmesi ve öğrenciler topluluklara üye olma konusunda yönlendirilmesi yararlı olabilir.
4. Araştırma sonucunda, üniversite yaşam kalitesinin, öğrencilerin akademik başarılarını etkilediği belirlenmiştir. Bu nedenle, öğrencilerin üniversite yaşam kalitelerinin artırılmasına öncelik verilmelidir. Böylece öğrencilerin akademik başarılarında gözle görülebilir değişiklikler olması muhtemeldir.
5. Öğrenci başarısında oldukça etkili olduğu belirlenen alt boyut, öğretim elemanı ile ilişkiler alt boyutudur. Öğrenci –öğretim elemanı ilişkilerine önem verilmeli, bu ilişkileri olumlu yönde destekleyici çalışmalar yapılmalıdır.
6. Bu araştırmada üniversite yaşam kalitesinin öğrencilerin akademik başarılarındaki etkisi araştırılmıştır. Üniversite yaşam kalitesinin, başarı dışında öğrencinin kendisini üniversiteye ait hissetmesi, öğrencinin dışa dönüklüğü, kampus içerisinde zaman geçirmekten keyif alması gibi farklı değişkenler üzerindeki etkisi de araştırılabilir.

7. Bu araştırma Düzce Üniversitesi öğrencilerinin yaşam kalitesi profilini ortaya koymuştur. Geliştirilen ölçek kullanılarak, başka üniversitelerde de üniversite yaşam kalitesinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Anıl, D.(2008). Reliability and Validation of Value Scale for Primary School Students: Exploratory and Confirmatory Factor Analyses,” *World Applied Sciences Journal*, 3 (5), 848-857
- Balcı A. (2009). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara:Pegem Yayıncılık.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde Ve Psikolojide Ölçme*, Ankara:ÖSYM Yayınları.
- Büyüköztürk Ş. (2009). *Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları Ve Yorum*. Ankara:Pegem Akademi Yayınları.
- Cılga, İ. (1994). *Gençlik Ve Yaşam Niteliği*. Ankara: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları,
- Crocker, L., Algina, J. (1986). *Introduction To Classical And Modern Test Theory*. New York: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.
- Çokluk Ö, Şekercioğlu G. ve Büyüköztürk Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Doğanay, A. ve Sarı, M. (2006). Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi (Çukurova Üniversitesi Örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(16), 107 – 128.
- Dorman J.P. (1999). The Development And Validation Of An Instrument to Assess Institutional. *Level Environments In Universities Learning Environment Reserach* 1, 333-352.

Dünya Sağlık Örgütü,(t.y.) Erişim Tarihi : 20 Mart 2012,

http://www.who.int/substance_abuse/research_tools/whoqolbref/en/

Ebel R.L. and Frisbie D.A. (1991). *Essentials Of Educational Measurement*
Englewood Cliffs, NJ:Prentice Hall

Epstein, J.L. Mcpartland J.M. (1976). The Concept And Measurement Of
The Quality Of School Life. *American Educational Research Journal*.
Winter.

Farquhar, M. (1995). Definitions Of Quality Of Life: A Taxonomy. *Journal Of
Advanced Nursing. Volume 22, 502-508*.

Ferriss, A. L. (2001). The Domains of the Quality of Life. *Bulletin de
Methodologie Sociologique, 72* (October) 5-19.

Ferriss, A. L. (2004). The Quality of Life Concept in Sociology. *The
American Sociologist. 35, (3 Fall) 37-51*.

Field A. (2009). *Discovering Statistic Using Spss*. Third Edition SAGE.

Gerson E.M. (1976). On Quality Of Life. *American Sociological Rewiev*.
Volume 41, October, 793,806.

Güler N. (2011). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, Ankara : Pegem
Yayıncılık.

Hinton P.R. Brownlow C. McMurray İ. and Cozens B. (2004). *Spss* .
Routlengde

- Kangal A. (2009). *Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi Ve Türk Üniversite Öğrencilerine Uyarlanması*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Karatzias A. Power K.G. and Swanson V. (2001). Quality Of School Life: Development And Preliminary Standardisation Of An Instrument Based On Performance Indicators In Scottish Secondary Schools. *School Effectiveness And School Improvement, Vol.12, No. 3, 265-84*.
- Kline R.B. (2005). *Principles And Practice Of Structural Equation Modeling*. The Guilford Press
- Lehman A. F. (1983) The Well-Being Of Chronic Mental Patients: Assessing Their Quality Of Life. *Archives of General Psychiatry, 40 : 369-373*.
- Linnakyla P. Ve Brunell V. (1996). Quality Of School Life In The Finnish And Swedish Speaking Schools In Finland.” Reading Literacy In An International Perspective, 203 – 217, *U.S Department Of Education Office Of Educational Research And Improvement, 97–875*.
- Milbrath L.W. Doyno V. A. (1987). Study Of University Life: Suny At Buffalo. *Social Indicators Research 19, 173-190*.
- Mok M.M. C. and Flynn M. (2002). Determinants Of Students’ Quality Of School Life: A Path Model. *Learning Environments Research, Vol.5, No.3, 275-300*.
- Mok, M. and Flynn, M. (1997). Does School Size Affect Quality Of School Life?. *Issues In Educational Research. 7(1), 69-86*.

- Ntonumanis, N. A (2001). *Step By Step Guide To Sports And Exercises Studies*. Routledge.
- Özdamar, K. (2002).*Paket Programlar İle Uygulama İstatistiksel Veri Analizi Çok Değişkenli Analizler*, Eskişehir : Kaan Kitabevi.
- Pallant J. (2005). *Spss Survival Manual*. Version 12. Allen And Unwin
- Sarı M. Ötünç E. ve Erceylan H. (2007). Liselerde Okul Yaşam Kalitesi: Adana İli Örneği. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, Yıl 13,Sayı 50 Dönem Bahar 297-320.
- Sarı M. (2007). *Demokratik Değerlerin Kazanımı Sürecinde Örtük Program: Düşük Ve Yüksek Okul Yaşam Kalitesine Sahip İki İlköğretim Okulunda Nitel Bir Çalışma*. Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Sirgy M.J. Grezeskowiak S. and Rahtz D. (2007). Quality Of College Life (QCL) Of Students: Developing And Validating A Measure Of Well Being. *Social Indicators Research*, Vol. 80, No. 2, 343–360.
- Smith J. Briers G. (2001). Quality Of Life Of Scholarship Recipients. *Journal Of Southern Agricultural Education Reserach*, 51.
- Şencan H. (2005). *Sosyal Ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenirlilik Ve Geçerlilik*. 1.Baskı. Ankara : Seçkin Yayınevi.
- Tangen R. (2009). Conceptualising Quality Of School Life From Pupils' Perspectives: A Four Dimensional Model. *International Journal Of Inclusive Education Vol 13*, No 8 December 829-844.

- Tavşancıl E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi Ve Spss İle Veri Analizi*. Ankara : Nobel Yayınları.
- Tekkanat Ç. (2008). *Öğretmenlik Bölümünde Okuyan Öğrencilerde Yaşam Kalitesi Ve Fiziksel Aktivite Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Tezbaşaran A. (2008). *Likert Tipi Ölçek Hazırlama Kılavuzu*. Üçüncü Sürüm E Kitap. Mersin.
- Turgut M.F. Baykul Y. (2011). *Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme* Ankara : Pegema Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (TDK) Büyük Sözlük,(t.y.). Erişim: 12 Ocak 2012, www.tdk.gov.tr
- Williams T. And Roey S. (1996). Consistencies In The Quality Of School Life. Reading Literacy In An International Perspective, 193 – 202. U.S. Department Of Education Office Of Educational Research And Improvement, 97–875.
- University of Toronto. *Quality of life Unit* . (t.y.). Erişim: 2 Şubat 2012, <http://www.utoronto.ca/qol/>
- Veenhoven, R. (2000). The Four Qualities Of Life Ordering Concepts And Measures Of The Good Life. *Journal Of Happiness Studies*, , Vol 1, Pp 1-39
- Yıldırım H.A. (2002). *Eğitimde Toplam Kalite*. Ankara: Nobel Yayınları.

Yılmaz K. (2005). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Vol. 17, No. 1, 1–13.

Yılmaz, K. ve Çokluk-Bökeoğlu, Ö. (2006). Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (2), 201–210

EKLER

EK-1 Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği

Sevgili Öğrenciler,

Bu ölçek, üniversite yaşamınızın ve üniversitenin size sağladığı ortamın kalitesini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Verdiğiniz bilgiler, sadece bu konudaki araştırma kapsamında kullanılacak, başka hiçbir amaç için bu bilgilerden faydalanılmayacaktır.

Ölçeğin ilk bölümünde, kişisel bilgilerinize ait sekiz soru yöneltilmiştir. İkinci bölümde ise, üniversite yaşam kalitenize dair 35 madde yer almaktadır. Lütfen bu bölümdeki maddeleri dikkatle okuduktan sonra, her bir madde için (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Tamamen Katılıyorum seçeneklerinden size uygun olan bir tanesini seçerek işaretleyiniz.

Lütfen tüm maddeleri özenle okuyup, hiçbir maddeyi cevapsız bırakmayınız. Maddeleri cevapsız bırakmamanız, çalışmadan elde edilecek sonuçlar açısından oldukça önemlidir.

Zaman ayırıp araştırmaya katkıda bulunduğunuz için teşekkürler.

Arş Gör. Hayriye Merve ERİŞ
Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi

BÖLÜM I

- 1) Cinsiyetiniz: Kız () Erkek ()
- 2) Okuduğunuz Fakülte / Yüksekokul:
- 3) Okuduğunuz Sınıf: Hazırlık () 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf ()
- 4) Genel Akademik Not Ortalamanız:
- 5) Ailenizin İkamet Ettiği Yerleşim Yeri: Büyükşehir () Şehir () İlçe ()
Kasaba () Köy ()
- 6) Aylık Net Geliriniz: 0-250 TL () 251-500 TL () 501-750 TL ()
751 TL ve Üzeri ()
- 7) Bir Öğrenci Topluluğuna Üye misiniz? Evet () Hayır ()
- 8) Üniversite yaşam kalitenizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
Düşük () Orta () Yüksek ()

BÖLÜM II

ÜNİVERSİTE YAŞAM KALİTESİ ÖLÇEĞİ

		5-Tamamen Katılıyorum	4- Katılıyorum	3-Kararsızım	2-Katılmıyorum	1-Kesinlikle Katılmıyorum
1	Öğretim elemanları beni çalışmalarım konusunda cesaretlendirir.	1	2	3	4	5
2	Üniversitedeki idari personelin, öğrencilerin işlerini zorlaştırdığını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
3	Bu üniversitedeki öğrenciler bireysel farklılıklara saygı duyarlar.	1	2	3	4	5
4	Öğretim elemanları dersten en iyi verimi alamam için çabalar.	1	2	3	4	5
5	Üniversitemde ulaşabileceğim çok sayıda sosyal etkinlik olduğunu düşünüyorum	1	2	3	4	5
6	Öğretim elemanları beni düşünmeye teşvik eder.	1	2	3	4	5
7	Resmi konularda, ilgili idari personel öğrencilere yol gösterir.	1	2	3	4	5
8	Üniversitemdeki öğrenciler birbirlerine karşı sıcak kanlıdır.	1	2	3	4	5
9	Öğretim elemanları beni umursamaz.	1	2	3	4	5
10	Bu üniversitede, ilgi alanıma uygun spor etkinliklerine katılma fırsatı buluyorum.	1	2	3	4	5
11	Öğretim elemanları sınıf içinde kendimi değerli hissetmemi sağlar.	1	2	3	4	5
12	Bu üniversitede öğrenci olduğum için gelecek kaygısı duyuyorum.	1	2	3	4	5

13	Bu üniversitenin öğrencisi olmaktan memnunum.	1	2	3	4	5
14	Eğitim-öğretim ortamlarını teknolojik donanım bakımından yetersiz buluyorum.	1	2	3	4	5
15	Çevremdekilere bu üniversiteyi tercih etmelerini öneriyorum.	1	2	3	4	5
16	Bu üniversitedeki öğrenciler tarafından kabul görmek zordur.	1	2	3	4	5
17	Öğretim elemanları bana karşı anlayışlıdır.	1	2	3	4	5
18	Yeniden seçme şansım olsa bu üniversiteyi tercih etmem.	1	2	3	4	5
19	Bu üniversitede çalışan idari personel yardımseverdir.	1	2	3	4	5
20	Kişisel gelişimim için sunulan olanakların yeterli olduğunu düşünmüyorum.	1	2	3	4	5
21	Öğretim elemanları kişisel ilgi ve ihtiyaçlarıma karşı duyarlıdır.	1	2	3	4	5
22	Üniversitedeki idari personeller öğrencilerin sorunlarını çözmeye isteklidir.	1	2	3	4	5
23	Üniversitede düzenlenen bilimsel etkinliklerin yetersiz olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
24	Öğretim elemanları düşüncelerime saygılıdır.	1	2	3	4	5
25	Bu üniversitenin bir üyesi olmaktan mutlu değilim.	1	2	3	4	5
26	Bu üniversitede arkadaşlık kurmak kolaydır.	1	2	3	4	5
27	Bu üniversitedeki öğrenciler birbirlerine destek olur.	1	2	3	4	5
28	Bu üniversiteden mezun olmanın, bana iş hayatımda avantaj sağlayacağını düşünmüyorum.	1	2	3	4	5
29	Bu üniversitedeki idari personeller, sorumlu oldukları konularda yetersizdir.	1	2	3	4	5
30	Bu üniversitedeki öğrencilerin birbirleri ile yüzeysel ilişkiler kurduklarını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
31	Öğretim elemanları beni araştırma yapmaya özendirir.	1	2	3	4	5

32	Üniversitemdeki öğretim elemanlarını sevmiyorum.	1	2	3	4	5
33	Öğretim elemanları bireysel olarak benimle ilgilenir.	1	2	3	4	5
34	Eğitim-öğretim ortamlarının öğrenmenin sağlanması için yeterli fiziki şartlara sahip olmadığını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
35	Üniversitemdeki idari personeller öğrencilerle iyi iletişim kurar.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Hayriye Merve ERİŞ
Doğum Yeri ve Tarihi : Konya / 1987

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi
İlköğretim Matematik Öğretmenliği
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Düzce Üniversitesi, Araştırma Görevlisi,
2009-

İletişim

E-Posta Adresi :merveeris@duzce.edu.tr
merveeris87@gmail.com
Adres : Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim
Bilimleri Bölümü Konuralp/ DÜZCE

Tarih : 25. 06. 2012